

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด Backward Design ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม.

มนัสวี ญัณฐาพิสุทธิ ศศ.บ., M.A.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ISBN 978-974-18-5897-2

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเจียงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม. ต้น-ม. ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● ฉบับสมบูรณ์แบบ ● แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ม. 1-3	รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1-3	รศ.ธวัช หันโตมาส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 1-3	ดร.ขวัญนา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 1-3	ผศ.สมมติ สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) สังคมศึกษา ม. 1-3	รศ.ธวัช หันโตมาส และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ.ธวัช หันโตมาส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ.ธวัช หันโตมาส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 4-6	ดร.ขวัญนา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 4-6	ผศ.สมมติ สมบูรณ์ และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1 ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1 และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในสื่อการเรียนรู้ สมบูรณ์แบบ และหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ เล่มนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	1
✧ แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
✧ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
✧ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
✧ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์	17
✧ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1.....	19
✧ โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	21
 ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	22
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักดิ์ราช และวิถีการทางประวัติศาสตร์.....	23
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	23
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....	24
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช	27
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์	31
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย	35
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	35
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....	36
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย.....	39
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แหล่งโบราณคดีในประเทศไทย.....	43
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย.....	46
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	46
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3.....	47
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แคว้นตามพรลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย.....	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 อาณาจักรทวารวดี	53
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 แคว้นละโว้และแคว้นศรีอยุธยา.....	56

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย..... 59

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน..... 59

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4..... 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง
และแคว้นพะเยา..... 64

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 อาณาจักรล้านนา 68

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา..... 71

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย 75

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน..... 75

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5..... 76

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย 79

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย 82

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย 86

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้..... 90

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน..... 90

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6..... 91

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 95

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 99

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน 102

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการ จัดแผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 5 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมงซึ่งมีจำนวนน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. **ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน** แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. **กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template)** เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. **แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง** เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติศาสตร์ เวลา 1 ชั่วโมง

3.2 สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ

กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ปรากฏษ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู บันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

2. แบบทดสอบปลายภาค/ปลายปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายปี 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

2.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน

2.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

3. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

4. เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู เป็นการนำเสนอความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู เช่น

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

4.2 โครงการงาน (Project Work)

4.3 แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

4.4 พังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

4.5 รูปแบบของโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ เล่มนี้สามารถใช้คู่กับสื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ และแบบฝึกทักษะ ประวัติศาสตร์ ซึ่งทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และเกิดความเข้าใจที่คงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์หาเหตุ หาผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีระบบและมีเหตุผล

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอะไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีควารู้ ความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งใดได้บ้าง
2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) ที่ต้องการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง มาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้ที่เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน และเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญ หมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกะย ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวม และข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- เวลาช่วยให้ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- การศึกษาศักราชและการเทียบศักราชสามารถนำมาคิดคำนวณศักราชตามระบบต่าง ๆ ได้

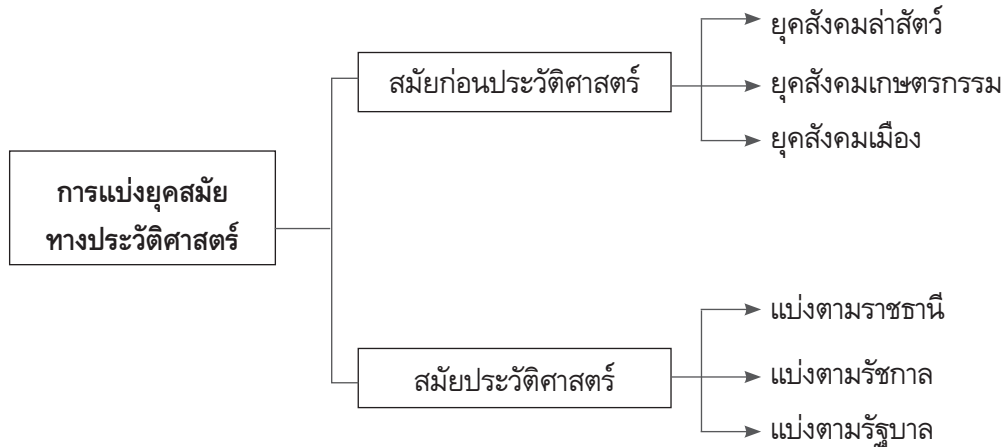
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้ นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญวิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผัง สาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์: การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ แบ่งได้ 2 สมัย ได้แก่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาร้อยอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

หลักฐานชั้นต้น	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
เป็นลายลักษณ์อักษร	—	✓
บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น ๆ	✓	—
บันทึกไว้โดยผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง	✓	—
เป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้	—	✓

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง หลักฐานชั้นต้น

สาระสำคัญของหลักฐานชั้นต้น: หลักฐานชั้นต้น คือ หลักฐานที่บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์หรือรู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้ก็ได้

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว
- ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกำลังมองหาว่า ครูควรกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินแบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า “สอนไปวัดผลไป”

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษา ค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงานเรื่อง ประวัติศาสตร์ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติศาสตร์

สาระที่ 4: ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดขั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ ผลงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรม การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
อธิบายความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์	- เวลากับประวัติศาสตร์ - ความสัมพันธ์ระหว่างเวลา กับประวัติศาสตร์ - ความสำคัญของเวลานับเวลาและช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์	การนำเสนอผลงาน	1. ชักถามความรู้ 2. ตรวจสอบผลงาน 3. สังเกตการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	ศึกษา ค้นคว้า อภิปราย บันทึกผล และนำเสนอ ผลงานหน้าชั้นเรียน	แบบบันทึกผลการอภิปราย

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. **การอธิบาย ชี้แจง** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ
 2. **การแปลความและตีความ** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับชัด และทะลุปรุโปร่ง
 3. **การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว
 4. **การมีมุมมองที่หลากหลาย** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่
 5. **การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น
 6. **การรู้จักตนเอง** เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด
- นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้
1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
 2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
 3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
 4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
 5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และให้ความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นตอนต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
 - สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดภายหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ นั่นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้นักครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง (Where)

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design
(Backward Design Template)

หน่วยการเรียนรู้ที่.....

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 _____ 3.2 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge-K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective-A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance-P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใน **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์** เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้ นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์** เล่มนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning-PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของนักเรียนทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อาณาจักรของความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการทำหนดกฎ กติกา เงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วย พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระ: การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 1

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 4								
	มฐ. ส 4.1			มฐ. ส 4.2		มฐ. ส 4.3			
	1	2	3	1	2	1	2	3	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์									
1. เวลากับประวัติศาสตร์	*								
2. การนับเวลา	*								
3. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	*								
4. ศักราชและการเทียบศักราช		*							
5. ตัวอย่างการบอกเวลาและศักราชในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย		*							
6. หลักฐานทางประวัติศาสตร์			*						
7. วิธีการทางประวัติศาสตร์			*						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทย									
1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย						*			
2. การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย						*			
3. ยุคหินในดินแดนไทย						*			
4. ยุคโลหะในดินแดนไทย						*			
5. ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย						*			
6. ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์						*			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย									
1. แคว้นตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช)						*			
2. อาณาจักรศรีวิชัย						*			
3. อาณาจักรทวารวดี						*			
4. แคว้นละโว้ (ลพบุรี)						*			
5. แคว้นหริภุญชัย						*			

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 4								
	มฐ. ส 4.1			มฐ. ส 4.2		มฐ. ส 4.3			
	1	2	3	1	2	1	2	3	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย									
1. แคว้นโยนกเชียงแสน						*			
2. แคว้นหิรัญนครเงินยาง						*			
3. แคว้นพะเยา						*			
4. อาณาจักรล้านนา						*			
5. อาณาจักรสุโขทัย						*			
6. แคว้นสุพรรณภูมิ						*			
7. อาณาจักรอยุธยา						*			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย									
1. การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย							*		
2. การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย							*		
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย							*		
4. เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย							*		
5. สังคมสมัยสุโขทัย								*	
6. ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย								*	
7. ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย								*	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้									
1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				*					
2. อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้					*				
3. รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการได้รับอิทธิพลอินเดียและจีน				*					
4. การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				*					
5. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน				*					
6. การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				*					

6. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ จำนวนชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	เวลา ศักราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์	6
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	เวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	แหล่งโบราณคดีในประเทศไทย	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	รัฐโบราณในดินแดนไทย	6
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	แคว้นตามพรลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	อาณาจักรทวารวดี	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	แคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัย	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	รัฐไทยในดินแดนไทย	6
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	อาณาจักรล้านนา	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	8
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	6
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน	2
ทดสอบ		4

ตอนที่ 2
แผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา คีกราช และ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 6 ชั่วโมง

ความรู้

1. เวลากับประวัติศาสตร์
2. การนับเวลา
3. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
4. คีกราชและการเทียบคีกราช
5. ตัวอย่างการบอกเวลาและคีกราชในเอกสารทางประวัติศาสตร์ไทย
6. หลักฐานทางประวัติศาสตร์
7. วิธีการทางประวัติศาสตร์

คุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยม

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย
3. รับผิดชอบ
4. รักความเป็นไทย
5. มุ่งมั่นในการทำงาน

เวลา คีกราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. การนำเสนอผลงาน
3. การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
4. บันทึกผลการสำรวจ
5. สร้างแผนที่ความคิด

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้กระบวนการกลุ่ม
5. การใช้เทคโนโลยี

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา คักราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดขั้นนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/1)
2. เทียบคักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/2)
3. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/3)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. เวลาจะช่วยให้ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. คักราชที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีหลายระบบ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึงต้องรู้วิธีเทียบคักราช
3. การศึกษาประวัติศาสตร์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการนี้ต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อค้นหาข้อมูลต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสรุปข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. เวลามีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร
2. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์อย่างไร
3. การเทียบเวลาเป็นคักราชมีประโยชน์อย่างไร
4. หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร
5. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ ลำริด ยุเนสโก ปีเต็ม ปีข้างคิลาจารึก อักษรธรรม
2. เวลาช่วยให้ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
3. การนับเวลาในระบบสุริยคติเป็นวิธีการนับวันและเดือนโดยถือดวงอาทิตย์เป็นหลัก การนับเวลาในระบบจันทรคติถือเอาดวงจันทร์เป็นหลัก
4. นักประวัติศาสตร์แบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ออกเป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นยุคต่าง ๆ ได้หลายแบบ เช่น แบ่งตามพัฒนาการทางเศรษฐกิจและ

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์
2. เทียบคักราชตามระบบต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
3. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาประวัติศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

- สังคมมนุษย์ แบ่งตามเทคโนโลยีการทำ
เครื่องมือเครื่องใช้ และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่ง
แบ่งได้หลายแบบเช่นเดียวกัน เช่น แบ่งตาม
ราชธานี แบ่งตามรัชกาล แบ่งตามรัฐบาล
5. ศักราชเป็นอายุของเวลา ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่เกิด
เหตุการณ์สำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งที่ถือเป็น
หลักของการตั้งศักราชนั้น แล้วนับเรียงลำดับ
ต่อกันมาเป็นปี ๆ ศักราชที่สำคัญ เช่น
พุทธศักราช คริสต์ศักราช มหาศักราช จุล-
ศักราช รัตนโกสินทรศก และฮิจเราะห์ศักราช
ส่วนรอบทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเป็น
การนับเวลาเป็นรอบละ 10 ปี 100 ปี และ
1,000 ปี นอกจากนี้ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึง
ต้องรู้วิธีเทียบศักราชเพื่อเปรียบเทียบช่วงเวลา
ที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้
 6. ตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราชใน
เอกสารประวัติศาสตร์ไทยเพื่อให้อ่านเข้าใจได้
ง่ายขึ้น
 7. หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นร่องรอยการ
กระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลืออยู่ใน
ปัจจุบัน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ถ้าจำแนก
ตามลักษณะ แบ่งออกเป็น หลักฐานที่เป็นลาย-
ลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์
อักษร และถ้าจำแนกตามความสำคัญของ
หลักฐาน แบ่งออกเป็น หลักฐานชั้นต้นและ
หลักฐานชั้นรอง
 8. การศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์ วิธีการนี้ต้องอาศัยหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์เพื่อค้นหาข้อมูลต่าง ๆ อันจะ
นำไปสู่การสรุปข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ มี
5 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะ
ศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบ
และประเมินหลักฐาน การตีความหลักฐาน
การเรียบเรียงและนำเสนอ

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- 1.1 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
- 1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศักราชและฝึกการเทียบศักราช
- 1.3 สำรวจหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในชุมชน
- 1.4 ฝึกใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การทดสอบ
- 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่ต้องประเมิน

- 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช

เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์

เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักราช และ

วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การนับเวลาจะมีทั้งการนับเวลาแบบระบบสุริยคติกับระบบจันทรคติ

นักประวัติศาสตร์แบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ออกเป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์กับสมัยประวัติศาสตร์เพื่อสะดวกในการสืบค้นเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

ศักราชที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีหลายระบบ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึงต้องรู้วิธีเทียบศักราชเพื่อเปรียบเทียบช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/1)

2. เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์และการเทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ได้ (K)

2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ และการเทียบศักราชระบบต่าง ๆ (A)

3. เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เวลา ยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ และ ศักราช 3. ตรวจผลงาน/ กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. เวลากับประวัติศาสตร์
2. การนับเวลา
3. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
4. คักราชและการเทียบคักราช
5. ตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและคักราชในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
คณิตศาสตร์	⇒	คำนวณการเทียบคักราช

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเกริ่นนำถึงเรื่องความสัมพันธ์ของเวลากับประวัติศาสตร์ แล้วถามนักเรียนว่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตนั้นเกี่ยวข้องกับเวลาอย่างไร ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

เวลากับประวัติศาสตร์

4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องเวลากับประวัติศาสตร์
5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) เวลากับประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - 2) การนับช่วงเวลามีความจำเป็นต่อการศึกษาศาสตร์อย่างไร
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ส่งตัวแทนออกมาอภิปรายแล้วเพื่อน ๆ กลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็น
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

การนับเวลา

8. ครูอธิบายเรื่องการนับเวลาทั้งระบบสุริยคติและระบบจันทรคติ
9. ครูนำปฏิทิน 2 ฉบับ มาให้นักเรียนดู โดยฉบับที่ 1 บอกเวลาในระบบสุริยคติ ฉบับที่ 2 บอกเวลาทั้งระบบสุริยคติและระบบจันทรคติ ตัวอย่างคำถาม เช่น
 - 1) วันที่ 1 มกราคมในปีนี้ตรงกับวันขึ้นหรือวันแรมกี่ค่ำ
 - 2) เดือนนี้เป็นเดือนเต็มหรือเดือนขาด
 - 3) ปีนี้เป็นปีอธิกมาสหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 4) ปีนี้ตรงกับปีนักษัตรใด
 - 5) ปฏิทินสองฉบับนี้ ฉบับไหนให้ข้อมูลมากกว่า
 จากนั้นนักเรียนตอบคำถามแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

10. ครูอธิบายเกี่ยวกับการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
11. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3–5 คน เล่นเกมมมสนทนา แล้วให้นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ใ
นั่งที่มุมต่าง ๆ ของห้องเรียน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำตอบจากคำถามที่กำหนดให้ เช่น
 - 1) เหตุใดจึงต้องมีการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
 - 2) สมัยก่อนประวัติศาสตร์แบ่งย่อยออกเป็นแบบใดบ้าง
 - 3) การศึกษาเรื่องราวยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อาศัยหลักฐานประเภทใดบ้าง
 - 4) การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์มีการแบ่งอย่างไรบ้าง

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ

ศักราชและการเทียบศักราช

12. ครูอธิบายเกี่ยวกับศักราชและการเทียบศักราช
13. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน หาข่าวหรือบทความที่ระบุปีศักราช แล้วนำมาเทียบ
ศักราชระบบต่าง ๆ ว่าได้คำตอบเท่าไร
14. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านข่าวหรือบทความหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งเทียบศักราชให้
เพื่อนร่วมชั้นดู และเพื่อนร่วมชั้นช่วยกันตรวจสอบคำตอบ

ตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราชในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย

15. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราชในเอกสารประวัติศาสตร์
ไทย
16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ค้นคว้าและยกตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราช
ในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย แล้วบันทึกผล

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช และ
ช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่องเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และ
ศักราชมาใช้ศึกษาประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช โดยให้
นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช แล้วนำผลมา
จัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ปฏิทินที่บอกเวลาในระบบสุริยคติและบอกเวลาทั้งในระบบสุริยคติและระบบจันทรคติ
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักราช และ

วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นร่องรอยการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ถ้าจำแนกตามลักษณะ แบ่งออกเป็น หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และถ้าจำแนกตามความสำคัญของหลักฐาน แบ่งออกเป็น หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

การศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการนี้ต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อค้นหาข้อมูลต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสรุปข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ มี 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน การตีความหลักฐาน การเรียบเรียงและนำเสนอ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (K)
2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ (A)
3. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องหลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. วิธีการทางประวัติศาสตร์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับหลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์
ศิลปะ	⇒	วาดแผนที่ความคิดเกี่ยวกับหลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ แล้วซักถามนักเรียนว่า ใครเคยเห็นของจริงบ้าง

นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. ครูถามนักเรียนว่ารู้จักหลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไรบ้าง
5. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม จับสลากเลือกประเภทหลักฐานต่อไปนี้
 - 1) หลักฐานเอกสารที่เป็นหลักฐานชั้นต้น
 - 2) หลักฐานเอกสารที่เป็นหลักฐานชั้นรอง
 - 3) หลักฐานทางโบราณคดี
 - 4) หลักฐานทางศิลปกรรม
 - 5) หลักฐานประเภทคำบอกเล่า

แต่ละกลุ่มสำรวจว่าในโรงเรียนและชุมชนของตนเองมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามประเภทที่จับสลากได้อะไรบ้าง แล้วบันทึกลงในแบบสำรวจ

6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

วิธีการทางประวัติศาสตร์

7. ครูอธิบายวิธีการทางประวัติศาสตร์ว่ามีขั้นตอนอะไรบ้าง โดยใช้แผนภูมิขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบ แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

8. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ บันทึกผล และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงานที่นำเสนอ

11. เมื่อนำเสนอจนครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผลงานและกล่าวคำชมเชยให้กำลังใจนักเรียน

12. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์ และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

14. ให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนของตนหรือบุคคลสำคัญในชุมชน โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นำผลงานของทุกคนมาจัดป้ายนิเทศแล้วเย็บรวมเล่ม

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการศึกษากลุ่มสาระอื่น ๆ

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและจัดกลุ่มแยกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ออกเป็นยุคสมัยต่าง ๆ เพื่อนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ
3. แบบสำรวจเรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
6. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทย

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 4 ชั่วโมง

ความรู้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย
2. การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
3. ยุคหินในดินแดนไทย
4. ยุคโลหะในดินแดนไทย
5. ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย
6. ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. รักความเป็นไทย
4. รับผิดชอบ

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทย

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. การระดมสมอง
3. การสืบค้นข้อมูล

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้เทคโนโลยี
5. กระบวนการกลุ่ม

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทยมีทั้งปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม
2. การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทยเริ่มต้นในสมัยรัชกาลที่ 6 หลังจากนั้นก็มีการศึกษาต่อเนื่องโดยนักโบราณคดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
3. ยุคหินเป็นยุคที่มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ทำเครื่องมือเครื่องใช้จากหิน ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์ หาของป่า ต่อมาจึงรู้จักตั้งถิ่นฐานถาวร อยู่รวมกันเป็นชุมชนเกษตรกรรม
4. ยุคโลหะเป็นยุคที่มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์รู้จักทำเครื่องมือเครื่องใช้จากโลหะ เริ่มจากสำริด ต่อมาจึงรู้จักถลุงเหล็กใช้ดำรงชีวิตด้วยการทำการเกษตร สภาพสังคมในยุคเหล็กเป็นชุมชนขนาดใหญ่
5. แหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ช่วยให้รู้สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานอย่างไร
2. การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีประโยชน์อย่างไร
3. การศึกษาเรื่องราวยุคหินในดินแดนไทยมีประโยชน์อย่างไร
4. ยุคโลหะมีความสำคัญอย่างไร
5. แหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ เครื่องมือแบบฮั้วบิเนียน
เครื่องมือหินขัด ถลุง กลองมโหระทึก
ทางรถไฟสายมรณะ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
ในดินแดนไทยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทาง
กายภาพ เช่น ท่าเลที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ
ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ
และปัจจัยทางสังคม
3. การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ใน
ดินแดนไทยเริ่มต้นในสมัยรัชกาลที่ 6 หลังจาก
นั้นก็มีการศึกษาต่อเนื่องโดยนักโบราณคดีทั้ง
ชาวไทยและชาวต่างประเทศ
4. ยุคหินในดินแดนไทย แบ่งย่อยเป็นยุคหินเก่า
ยุคหินกลาง และยุคหินใหม่ ในยุคหินเก่า
และยุคหินกลางมนุษย์ใช้เครื่องมือที่ทำจากหิน
ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์ หาของป่า
และอพยพตามฝูงสัตว์ ต่อมาในยุคหินใหม่ใช้
เครื่องมือหินขัด รู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยง
สัตว์ ตั้งถิ่นฐานถาวร อยู่รวมกันเป็นชุมชน
สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น และมีความเชื่อ
เรื่องชีวิตหลังความตาย
5. ยุคโลหะแบ่งย่อยเป็นยุคสำริดและยุคเหล็ก
ในยุคสำริดรู้จักนำทองแดงมาผสมกับโลหะอื่น
เป็นสำริด ใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้และ
เครื่องประดับ รู้จักพัฒนาเทคนิคการทอผ้า
และการทำเครื่องปั้นดินเผา ชุมชนขยายตัวขึ้น
ต่อมาในยุคเหล็กมนุษย์รู้จักการถลุงเหล็ก
สภาพสังคมในยุคเหล็กเป็นชุมชนขนาดใหญ่
6. ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย เช่น
แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี
แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ผาแต้ม
จังหวัดอุบลราชธานี

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่
ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ใน
ดินแดนไทย
2. อธิบายและยกตัวอย่างหลักฐานทางโบราณคดี
ในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติ-
ศาสตร์
3. สืบค้นข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดีในประเทศ
ไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- 1.1 ระดมความคิดเกี่ยวกับยุคหินและยุคโลหะในประเทศไทย
- 1.2 สืบค้นข้อมูลศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การทดสอบ
- 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่ต้องประเมิน

- 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ตัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แหล่งโบราณคดีในประเทศไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์
ในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทยมีทั้งปัจจัยทางกายภาพ และปัจจัยทางสังคม

การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทยเริ่มต้นในสมัยรัชกาลที่ 6 หลังจากนั้นก็มีการศึกษาต่อเนื่องโดยนักโบราณคดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเรื่องราวยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย (A)
- สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ทดสอบก่อนเรียน - ซักถามความรู้เรื่องยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย
- การศึกษาเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
- ยุคหินในดินแดนไทย
- ยุคโลหะในดินแดนไทย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย
- ศิลปะ ⇨ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพเครื่องมือเครื่องใช้ในยุคหินเก่าให้นักเรียนดู จากนั้นซักถามว่า เกี่ยวข้องกับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยอย่างไร นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย

4. ครูอธิบายความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทย จากนั้นครูให้นักเรียนยกตัวอย่างว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทยมีอะไรบ้าง

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทยในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในดินแดนไทยมีอะไรบ้าง
- 2) ลักษณะภูมิประเทศที่กลุ่มชนเข้ามาตั้งถิ่นฐานกันมากได้แก่บริเวณใด
- 3) เหตุใดลักษณะภูมิอากาศจึงมีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐาน
- 4) ปัจจัยทางสังคมคืออะไร เกี่ยวข้องกับการตั้งถิ่นฐานอย่างไร

6. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนคำตอบบนกระดานคนละ 1 ข้อ ครูอธิบายเพิ่มเติม

ยุคหินและยุคโลหะในดินแดนไทย

7. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับยุคหินและยุคโลหะในดินแดนไทย
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ช่วยกันระดมสมองเปรียบเทียบยุคหินและยุคโลหะในดินแดนไทย ในหัวข้อต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 เครื่องมือเครื่องใช้
- กลุ่มที่ 2 การตั้งถิ่นฐาน
- กลุ่มที่ 3 การดำรงชีวิต
- กลุ่มที่ 4 สภาพสังคม
- กลุ่มที่ 5 ความเชื่อ

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอและเพื่อนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็น แล้วบันทึกผลการระดมสมอง

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย และช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพเครื่องมือเครื่องใช้ในยุคหินเก่า
3. แบบบันทึกการระดมสมองเปรียบเทียบยุคหินกับยุคโลหะในดินแดนไทย
4. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แหล่งโบราณคดีในประเทศไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์
ในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แหล่งโบราณคดีในประเทศไทยที่สำคัญมีหลายแหล่ง ได้แก่ แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและยกตัวอย่างหลักฐานทางโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ (K)
- มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ (A)
- สืบค้นข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ทดสอบหลังเรียน - ซักถามความรู้เรื่องแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย
- ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย พร้อมยกตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ศิลปะ	⇒	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องมือเครื่องใช้สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และภาพภาชนะดินเผาผิวขัดมันยุคหินใหม่ที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยพร้อมยกตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานเรื่อง แหล่งโบราณคดีบ้านหลุมข้าว บ้านทีกผล และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงานที่นำเสนอ
6. เมื่อนำเสนอจนครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผลงานและกล่าวคำชมเชยให้กำลังใจนักเรียน

ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

7. ครูให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์
8. ครูถามนักเรียนว่ารู้จักศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์อะไรบ้าง
9. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3–5 คน สืบค้นศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่นักเรียนสนใจ 1 แห่ง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาตัวอย่างแหล่งโบราณคดีในประเทศไทยและศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์เพื่อนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพเครื่องมือเครื่องใช้สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และภาพภาชนะดินเผาผิวขัดมันยุคหินใหม่ที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี
3. โบราณวัตถุแหล่งโบราณคดีบ้านหลุมข้าว
4. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

รัฐโบราณในดินแดนไทย

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 6 ชั่วโมง

ความรู้

1. แคว้นตามพรลิงค์
2. อาณาจักรศรีวิชัย
3. อาณาจักรทวารวดี
4. แคว้นละโว้
5. แคว้นหริภุญชัย

คุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยม

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย
3. รับผิดชอบ
4. รักความเป็นไทย
5. มุ่งมั่นในการทำงาน

รัฐโบราณในดินแดนไทย

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. การอภิปราย
3. การสืบค้นข้อมูล

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้กระบวนการกลุ่ม
5. การใช้เทคโนโลยี

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

ก่อนที่จะมีการก่อตั้งรัฐไทยขึ้นในดินแดนประเทศไทยนั้น ดินแดนนี้เคยเป็นที่ตั้งของรัฐโบราณหลายรัฐ ซึ่งรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ได้สร้างวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายและสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

รัฐโบราณที่ก่อตั้งในดินแดนไทยมีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ สมพันธรัฐ จัมปา พระพิมพ์ พระโพธิสัตว์ ศิลาลง
2. แคว้นตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) ตั้งอยู่บนแหลมมลายู ก่อตั้งราวพุทธศตวรรษที่ 7 ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 18 เปลี่ยนชื่อเป็นนครศรีธรรมราช แคว้นนี้มี ความเจริญทางการค้าและศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ ภายหลังตกอยู่ในอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย และต่อมาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยา
3. อาณาจักรศรีวิชัย มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ ตั้งแต่คาบสมุทรมลายูใต้ของดินแดนไทย รวมไปถึงมาเลเซีย สิงคโปร์ และหมู่เกาะต่าง ๆ ของประเทศอินโดนีเซียปัจจุบัน อาณาจักรนี้ รุ่งเรืองขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 13 เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ ชาวศรีวิชัยนับถือ พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พระพุทธศาสนา นิกายมหายาน และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศิลปกรรมของอาณาจักรได้รับอิทธิพลมาจาก

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายการก่อตั้งแคว้นตามพรลิงค์และ อาณาจักรศรีวิชัย
2. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นหริภุญชัย

อินเดีย ราวพุทธศตวรรษที่ 18 อาณาจักรศรี-วิชัยล่มสลายลงเพราะไม่สามารถควบคุมการค้าทางทะเลได้แบบเดิม รวมทั้งถูกพวกโจระโจมตี

4. อาณาจักรทวารวดี อยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย เจริญขึ้นประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 เศรษฐกิจของทวารวดีขึ้นอยู่กับการเกษตรและการค้า ทวารวดีรับวัฒนธรรมต่าง ๆ จากอินเดียโดยเฉพาะความเชื่อทางพระพุทธศาสนา นิกายเถรวาท ซึ่งส่งอิทธิพลให้การสร้างสถาปัตยกรรมและประติมากรรม อาณาจักรทวารวดีล่มสลายลงประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 16 เนื่องจากเขมรได้ขยายอำนาจการปกครองเข้ามายังบริเวณภาคกลางของดินแดนไทย
5. แคว้นละโว้ (ลพบุรี) ตั้งขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองละโว้ หรือลพบุรี ระยะเวลาที่รับวัฒนธรรมจากทวารวดีต่อมารับวัฒนธรรมเขมรทั้งทางด้านศาสนาและศิลปกรรม เรียกชุมชนที่ยอมรับวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ว่า วัฒนธรรมลพบุรี ชุมชนวัฒนธรรมลพบุรีพบกระจายในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบหนาแน่นมาก แคว้นลพบุรีมีความอุดมสมบูรณ์ มีการส่งข้าวเป็นสินค้าออก ต่อมาเมื่อเขมรเสื่อมอำนาจเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ละโว้ก็กลับมาเป็นอิสระ จนถึง พ.ศ. 1893 แคว้นละโว้ถูกรวมอยู่ในอาณาจักรอยุธยา
6. แคว้นศรีอยุธยา ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1204 มีบริเวณครอบคลุมที่ราบลุ่มแม่น้ำป่าสักตอนบน และที่ราบลุ่มแม่น้ำวัง ชินกาลมาลีปกรณ์กล่าวว่า ฤๅษีวาสุเทพเป็นผู้สร้างเมืองและได้เชิญพระนางจามเทวีพระราชธิดาจากษัตริย์ละโว้มาปกครอง พระนางจามเทวีเป็นผู้ก่อตั้งราชวงศ์จามเทวีและได้นำพระพุทธศาสนานิกาย

เถรวาทเข้ามาเผยแผ่ในดินแดนแห่งนี้ ราชวงศ์จามเทวีปกครองแคว้นทริภุญชัยสืบมา หลายร้อยปี จนถึงสมัยพระยาธิบดีถูก พระยามังรายแห่งแคว้นเงินยางยกทัพมา ยึดครองได้ใน พ.ศ. 1835 แคว้นทริภุญชัย จึงหมดอำนาจลง	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายเกี่ยวกับแคว้นตามพรลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย 1.2 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่ต้องประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แคว้นตามพรลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย เวลา 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 อาณาจักรทวารวดี เวลา 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 แคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัย เวลา 2 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

แคว้นตามพหุลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แคว้นตามพหุลิงค์ (นครศรีธรรมราช) ตั้งอยู่บนแหลมมลายู ก่อตั้งราวพุทธศตวรรษที่ 7 ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 18 เปลี่ยนชื่อเป็นนครศรีธรรมราช แคว้นนี้มีความเจริญทางการค้าและศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ ภายหลังตกอยู่ในอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย และต่อมาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยา

อาณาจักรศรีวิชัย มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่คาบสมุทรมลายูใต้ของดินแดนไทย รวมไปถึงมาเลเซีย สิงคโปร์ และหมู่เกาะต่าง ๆ ของประเทศอินโดนีเซียปัจจุบัน อาณาจักรนี้รุ่งเรืองขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 13 เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ ชาวศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พระพุทธศาสนานิกายมหายาน และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศิลปกรรมของอาณาจักรได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย ราวพุทธศตวรรษที่ 18 อาณาจักรศรีวิชัยล่มสลายลงเพราะไม่สามารถควบคุมการค้าทางทะเลได้แบบเดิม รวมทั้งถูกพวกโจรสลัดโจมตี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการก่อตั้งแคว้นตามพหุลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัยได้ (K)
- เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นไทย (A)
- ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นตามพหุลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ทดสอบก่อนเรียน - ซักถามความรู้เรื่อง แคว้นตามพหุลิงค์และอาณาจักรศรีวิชัย - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. แคว้นตามพหุรงค์
2. อาณาจักรศรีวิชัย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย
- ศิลปะ ⇨ จัดป้ายนิเทศเรื่อง แคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพพระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช พระบรมธาตุไชยา วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้นักเรียนดู แล้วถามว่าเกี่ยวข้องกับอาณาจักรตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัยอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย
5. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย
6. ครูให้นักเรียนหนึ่งเป็นวงกลมแล้วอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) แคว้นตามพหุรงค์ได้รับอารยธรรมจากที่ใด
 - 2) ปัจจัยใดที่ทำให้แคว้นตามพหุรงค์เป็นศูนย์กลางการค้า
 - 3) รายได้หลักของอาณาจักรศรีวิชัยมาจากอะไร
 - 4) ถ้านักเรียนเป็นชาวศรีวิชัยจะประกอบอาชีพอะไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

จากนั้นบันทึกการอภิปราย

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย และช่วยกันเฉลย

คำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแคว้นตามพหุรงค์และอาณาจักรศรีวิชัยแล้วนำผลมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพพระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช พระบรมธาตุไชยา วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
 2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
 3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
 4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

- ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

อาณาจักรทวารวดี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรทวารวดี อยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย เจริญขึ้นประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 เศรษฐกิจของทวารวดีขึ้นอยู่กับเกษตรและการค้า ทวารวดีรับวัฒนธรรมต่าง ๆ จากอินเดียโดยเฉพาะความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ซึ่งส่งอิทธิพลให้กับการสร้างสถาปัตยกรรมและประติมากรรม อาณาจักรทวารวดีล่มสลายลงประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 16 เนื่องจากเขมรได้ขยายอำนาจปกครองเข้ามายังบริเวณภาคกลางของดินแดนไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความสำคัญของอาณาจักรทวารวดีได้ (K)
- มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี (A)
- ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ซักถามความรู้เรื่องอาณาจักรทวารวดี - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- อาณาจักรทวารวดี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇨	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี
สุขศึกษา	⇨	เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพธรรมจักรและกวางหมอบ ศิลปะทวารวดี และเหรียญเงินสมัยทวารวดี และถามว่าเป็นภาพอะไร เกี่ยวข้องกับอาณาจักรใด นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี
4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน เล่นเกมมุมสนทนา และให้นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ไปนั่งที่มุมต่าง ๆ ของห้องเรียน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำตอบสำหรับคำถามของครู โดยให้ศึกษาจากหนังสือเรียนหรือหนังสืออื่น ๆ ตัวอย่างคำถาม เช่น
 - 1) อาณาจักรทวารวดีอยู่บริเวณใดของประเทศไทย
 - 2) เศรษฐกิจทวารวดีขึ้นอยู่กับสิ่งใด
 - 3) ชาวทวารวดีนับถือศาสนาใดเป็นหลัก
 - 4) ภาษาที่ใช้ในจารึกสมัยทวารวดีมีภาษาอะไรบ้าง
5. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ
6. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี นำผลงานของทุกคนมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อาณาจักรทวารวดี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนทำรายงานเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพธรรมจักรและกวางหมอบ ศิลปะทวารวดี และเหรียญเงินสมัยทวารวดี
2. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

แคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐโบราณในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แคว้นละโว้ (ลพบุรี) ตั้งขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองละโว้หรือลพบุรี ระยะเวลาที่รับวัฒนธรรมจากทวารวดี ต่อมารับวัฒนธรรมเขมรทั้งทางด้านศาสนาและศิลปกรรม ซึ่งเรียก ชุมชนที่ยอมรับวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ว่า วัฒนธรรมลพบุรี ชุมชนวัฒนธรรมลพบุรีปรากฏหนาแน่นใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของดินแดนไทย แคว้นละโว้มีความอุดมสมบูรณ์ มีการส่งข้าวเป็นสินค้าออก ต่อมาเมื่อเขมรเสื่อมอำนาจเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ละโว้ก็กลับมาเป็นอิสระ จนถึง พ.ศ. 1893 แคว้นละโว้ถูกรวมอยู่ในอาณาจักรอยุธยา

แคว้นทริภุญชัย ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1204 มีบริเวณครอบคลุมที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน และที่ราบลุ่มแม่น้ำวัง ชินกาลมาลีปกรณ์กล่าวว่า ฤๅชีवासเทพเป็นผู้สร้างเมืองและได้เชิญพระนางจามเทวี พระราชธิดาภคินีศรีโยมาปกครองบ้านเมือง พระนางจามเทวีเป็นผู้ก่อตั้งราชวงศ์จามเทวีและได้นำ พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทเข้ามาเผยแผ่ในดินแดนนี้ ราชวงศ์จามเทวีปกครองแคว้นทริภุญชัยสืบมา หลายร้อยปี จนถึงสมัยพระยาญาภิบาลก็ถูกพระยามังรายแห่งแคว้นเงินยางยกทัพมายึดครองได้ใน พ.ศ. 1835 แคว้นทริภุญชัยจึงหมดอำนาจลง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของแคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัยได้ (K)
2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับแคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัย (A)
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นละโว้และแคว้นทริภุญชัย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง แคว้นละโว้และ แคว้นทริภุญชัย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. แคว้นละโว้
2. แคว้นทริภุญชัย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย
- การงานอาชีพ ⇨ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพปราสาทเมืองสิงห์ พระบรมธาตุทริภุญชัย ปราสาทหินพนมรุ้ง แล้วร่วมกัน

แสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย
4. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
 กลุ่มที่ 1 แคว้นละโว้
 กลุ่มที่ 2 แคว้นทริภุญชัย
5. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วเพื่อน ๆ

แสดงความคิดเห็น

6. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับแคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าแล้วหาภาพเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง แคว้นละโว้ (ลพบุรี) และแคว้นทริภุญชัย นำมาจัดทำสมุดภาพ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพปราสาทเมืองสิงห์ พระบรมธาตุทริภุญชัย ปราสาทหินพนมรุ้ง
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

รัฐไทยในดินแดนไทย

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 6 ชั่วโมง

ความรู้

1. แคว้นโยนกเชียงแสน
2. แคว้นหิรัญนครเงินยาง
3. แคว้นพะเยา
4. อาณาจักรล้านนา
5. อาณาจักรสุโขทัย
6. แคว้นสุพรรณภูมิ
7. อาณาจักรอยุธยา

คุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยม

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. รักความเป็นไทย
4. มีความรับผิดชอบ

รัฐไทยในดินแดนไทย

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. การระดมความคิด
3. การสืบค้นข้อมูล

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้เทคโนโลยี
5. กระบวนการกลุ่ม

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

รัฐไทยรัฐแรกในดินแดนไทยเกิดขึ้นในดินแดนภาคเหนือก่อน หลังจากนั้นจึงเกิดรัฐไทยในดินแดนภาคกลาง ซึ่งรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ได้สร้างความเจริญด้านต่าง ๆ ไว้มากมายจนทำให้คนไทยมีประเทศของตนเอง

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

รัฐไทยที่เกิดขึ้นในดินแดนไทยมีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน

นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ ผังเมือง ชัยภูมิ พระบรมสารีริกธาตุ คิขร สวามิภักดิ์
2. แคว้นโยนกเชียงแสนตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแม่กกและแม่น้ำโขง เป็นแคว้นของชาวไทยยวน ตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่าผู้ก่อตั้งคือ สิงหนวัติกุมาร แคว้นโยนกเชียงแสนมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระองค์มหาชัยชนะ แคว้นโยนกเชียงแสนก็สิ้นสุดลง ซึ่งตำนานเชียงแสนกล่าวว่าเกิดจากแผ่นดินไหว ต่อจากนั้นชาวบ้านที่รอดตายได้ร่วมกันสร้างเมืองใหม่บริเวณริมแม่น้ำโขง มีชื่อว่า เวียงปรีक्षा
3. แคว้นหิรัญนครเงินยาง ตั้งขึ้นเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 13 ตำนานเมืองเชียงใหม่กล่าวว่าปู่เจ้าลางจเป็นผู้สร้างเมืองหิรัญนครเงินยางในบริเวณลุ่มน้ำกกและตั้งราชวงศ์ลางจกราชขึ้น ประชากรส่วนใหญ่ของแคว้นนี้มีอาชีพทำนา ราชวงศ์ลางจกราชปกครองแคว้นสืบต่อมาจนถึงสมัยพระยามังราย พระองค์ได้

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายการก่อตั้งแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา
2. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา

- ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาและราชวงศ์มังราย
ขึ้นใน พ.ศ. 1839 แคว้นหิรัญนครเงินยาง
จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา
4. แคว้นพะเยา ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1640
ในบริเวณลุ่มน้ำอิง ตามตำนานเมืองพะเยา
กล่าวว่า ขุนจอมธรรมเป็นปฐมกษัตริย์ แคว้น
นี้มีกษัตริย์ปกครองทั้งหมด 13 องค์ กษัตริย์
ที่สำคัญที่สุดของพะเยา คือ พระยาจำเมือง
พระองค์ปกครองประชาชนด้วยหลัก
ทศพิธราชธรรม ไม่นิยมทำสงคราม พระยาจำ-
เมืองเป็นพระสหายร่วมสาบานของพระยามัง-
รายแห่งอาณาจักรล้านนาและพ่อขุนรามคำแหง
มหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย ต่อมาอีก
ประมาณ 240 ปี แคว้นพะเยาก็สิ้นสุด
ลงในสมัยพระยาคำลือ โดยถูกรวมเข้ากับ
อาณาจักรล้านนา
5. อาณาจักรล้านนา ผู้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนา คือ
พระยามังราย ได้สถาปนาราชวงศ์มังรายขึ้น
เมื่อ พ.ศ. 1839 นอกจากพระยามังรายแล้ว
กษัตริย์ที่สำคัญของราชวงศ์มังราย คือ พระ-
เจ้ากือนาและพระเจ้าติโลกราช ราชวงศ์มังราย
ปกครองล้านนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง
โดยเฉพาะด้านศาสนา มีการทำสังคายนา
พระไตรปิฎกในสมัยพระเจ้าติโลกราช ใน
ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านกฎหมาย มีการใช้กฎหมาย
มังรายศาสตร์ปกครองประชาชน ด้านตัวอักษร
ได้ประดิษฐ์อักษรธรรมขึ้นใช้ ด้านศิลปกรรม
มีการสร้างพระพุทธรูปและเจดีย์เป็นเอกลักษณ์
ของตน อาณาจักรล้านนาถูกรวมเข้ากับอาณาจักร
ไทยในสมัยรัชกาลที่ 5
6. อาณาจักรสุโขทัย เดิมพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็น
ผู้ปกครองเมืองสุโขทัย ประมาณ พ.ศ. 1792
พ่อขุนศรีนาวนำถมสิ้นพระชนม์ ขอมสบาด-
โขลญลัมพได้ยึดเมืองสุโขทัยไว้ พ่อขุนผาเมือง
พระราชโอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถมร่วมมือกับ

พ่อขุนบางกลางหาวซึ่งเป็นพระสหายขับไล่เขมรออกไป ต่อจากนั้นพ่อขุนผาเมืองได้อภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้ปกครองสุโขทัยเมื่อ พ.ศ. 1792 ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง อาณาจักรสุโขทัยดำรงอยู่ 214 ปี ก็ถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยาใน พ.ศ. 2006 7. แคว้นสุพรรณภูมิ ตั้งขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 เป็นแคว้นขนาดใหญ่ มีเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางแถบแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำกลอง เพชรบุรี และแม่น้ำน้อย อยู่ใต้อำนาจ มีอำนาจและอิทธิพลใกล้เคียงกับแคว้นละโว้ ลักษณะทางวัฒนธรรมและลักษณะการปกครองก็คล้ายคลึงกัน แคว้นนี้รุ่งเรืองอยู่จนกระทั่งใน พ.ศ. 1893 พระเจ้าอู่ทองรวมแคว้นละโว้กับแคว้นสุพรรณภูมิตั้งเป็นอาณาจักรอยุธยา 8. อาณาจักรอยุธยา เกิดขึ้นในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตอนล่างเมื่อ พ.ศ. 1893 ปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) อาณาจักรอยุธยามีกษัตริย์ปกครอง 5 ราชวงศ์ รวม 33 องค์ พระมหากษัตริย์องค์สำคัญ เช่น สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2310 ทำให้อาณาจักรอยุธยาล่มสลายลง รวมเวลาที่อาณาจักรนี้ดำรงอยู่ได้ 417 ปี หลังจากนั้นจึงเกิดอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ขึ้นมาตามลำดับ	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นทริภูนครเงินยาง และแคว้นพะเยา 1.2 จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
--	--

3. สิ่งที่ต้องประเมิน

- 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นทิวครุฑนครเงินยาง และแคว้นพะเยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	อาณาจักรล้านนา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แคว้นโยนกเชียงแสนตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแม่กกและแม่น้ำโขง เป็นแคว้นของชาวไทยยวน ตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่าผู้ก่อตั้งคือ สิงหนวัติกุมาร แคว้นโยนกเชียงแสนมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระองค์มหาชัยชนะ แคว้นโยนกเชียงแสนก็สิ้นสุดลง ซึ่งตำนานเชียงแสนกล่าวว่าเกิดจากแผ่นดินไหว ต่อจากนั้นชาวบ้านที่รอดตายได้ร่วมกันสร้างเมืองใหม่บริเวณริมแม่น้ำโขง มีชื่อว่าเวียงปรีक्षा

แคว้นหิรัญนครเงินยาง ปลายพุทธศตวรรษที่ 13-พ.ศ. 1839 ตำนานเมืองเชียงใหม่ว่าปู่เจ้าลาวจกเป็นผู้สร้างเมืองหิรัญนครเงินยางในบริเวณลุ่มน้ำกกและตั้งราชวงศ์ลาวจกราชขึ้น ประชากรส่วนใหญ่ของแคว้นนี้มีอาชีพทำนา ราชวงศ์ลาวจกปกครองแคว้นสืบต่อมาจนถึงสมัยพระยามังราย พระองค์ได้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาและราชวงศ์มังรายขึ้น แคว้นหิรัญนครเงินยางจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา

แคว้นพะเยา พ.ศ. 1640-1881 ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1640 ในบริเวณลุ่มน้ำอิง ตามตำนานเมืองพะเยากล่าวว่า ขุนจอมธรรมเป็นปฐมกษัตริย์ แคว้นนี้มีกษัตริย์ปกครองทั้งหมด 13 องค์ กษัตริย์ที่สำคัญที่สุดของพะเยา คือ พระยาจำเมือง พระองค์ปกครองประชาชนด้วยหลักทศพิธราชธรรม ไม่นิยมทำสงคราม พระยาจำเมืองเป็นพระสหายร่วมสาบานของพระยามังรายแห่งอาณาจักรล้านนาและพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย ต่อมาประมาณ 240 ปี แคว้นพะเยาก็สิ้นสุดลงในสมัยพระยาคำลือ โดยถูกรวมเข้ากับอาณาจักรล้านนา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยาได้ (K)
2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา (A)
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา 3. ตรวจสอบผลงาน/ กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. แคว้นโยนกเชียงแสน 2. แคว้นหิรัญนครเงินยาง 3. แคว้นพะเยา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา
 ศิลปะ ⇨ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระยาแกเมืองให้นักเรียนดู จากนั้นซักถามว่า เกี่ยวข้องกับแคว้นใด นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ช่วยกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยาในหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 แคว้นโยนกเชียงแสน

กลุ่มที่ 3 แคว้นพะเยา

กลุ่มที่ 2 แคว้นหิรัญนครเงินยาง

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ และเพื่อนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็น แล้วบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา และช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูแนะนำให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา โดยสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่องแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระยาจำเมือง
3. แบบบันทึกการค้นคว้า
4. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

อาณาจักรล้านนา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ผู้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนา คือ พระยามังราย ได้สถาปนาราชวงศ์มังรายขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 นอกจากพระยามังรายแล้วกษัตริย์ที่สำคัญของราชวงศ์มังราย คือ พระเจ้ากือนาและพระเจ้าติโลกราช ราชวงศ์มังรายปกครองล้านนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองโดยเฉพาะด้านศาสนา มีการทำสังคายนาพระไตรปิฎกในสมัยพระเจ้าติโลกราช ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านกฎหมาย มีการใช้กฎหมายมังรายศาสตร์ปกครองประชาชน ด้านตัวอักษร ได้ประดิษฐ์อักษรธรรมขึ้นใช้ ด้านศิลปกรรม มีการสร้างพระพุทธรูปและเจดีย์เป็นเอกลักษณ์ของตน อาณาจักรล้านนาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรไทยในสมัยรัชกาลที่ 5

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความสำคัญของอาณาจักรล้านนาได้ (K)
- มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา (A)
- ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ซักถามความรู้เรื่องอาณาจักรล้านนา - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- อาณาจักรล้านนา
 - พระยามังรายผู้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนา
 - กษัตริย์ราชวงศ์มังราย

3. ความเจริญรุ่งเรืองสมัยราชวงศ์มังราย
4. ล้านนาหลังสิ้นราชวงศ์มังราย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇒ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา
 ภาษาอังกฤษ ⇒ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระยาเม็งราย แล้วถามว่าเกี่ยวข้องกับแคว้นใด

นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา แล้วถามคำถาม ตัวอย่างคำถาม เช่น
 - 1) เหตุใดพระยาเม็งรายจึงเลือกกลุ่มน้ำปิงเป็นที่ตั้งอาณาจักร
 - 2) พระยาเม็งรายบัญญัติกฎหมายที่เรียกว่ามังรายศาสตร์ขึ้นมาเพื่ออะไร
 - 3) พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระเจ้ากือนาคืออะไร
 - 4) เศรษฐกิจของล้านนาขึ้นอยู่กับอะไร
 - 5) ชาวล้านนานับถือศาสนาอะไร
 - 6) ศิลปกรรมสมัยล้านนาได้รับอิทธิพลจากไหน

จากนั้นนักเรียนตอบคำถามแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

4. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน

ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

5. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

6. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อาณาจักรล้านนา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนา แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระยามั่งราย
2. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัย เดิมพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็นผู้ปกครองเมืองสุโขทัย เมื่อพ่อขุนศรีนาวนำถมสิ้นพระชนม์ใน พ.ศ. 1792 ขอมสบาดโขลญลำพงได้ยึดเมืองสุโขทัยไว้ พ่อขุนผาเมืองพระราชโอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถมร่วมมือกับพ่อขุนบางกลางหาวซึ่งเป็นพระสหายขับไล่ขอมออกไป ต่อจากนั้นพ่อขุนผาเมืองได้อภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้ปกครองสุโขทัยเมื่อ พ.ศ. 1792 ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง อาณาจักรสุโขทัยดำรงอยู่ 214 ปี ก็ถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยาใน พ.ศ. 2006

แคว้นสุพรรณภูมิ เป็นแคว้นขนาดใหญ่ ตั้งขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 มีเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางแถบแม่น้ำท่าจีน แม่งลอง เพชรบุรี และแม่น้ำน้อย อยู่ใต้อำนาจ มีอำนาจและอิทธิพลใกล้เคียงกับแคว้นละโว้ ลักษณะทางวัฒนธรรมและลักษณะการปกครองก็คล้ายคลึงกัน แคว้นนี้รุ่งเรืองอยู่จนกระทั่งใน พ.ศ. 1893 พระเจ้าอู่ทองรวมแคว้นละโว้กับแคว้นสุพรรณภูมิตั้งเป็นอาณาจักรอยุธยา แคว้นทั้งสองจึงสิ้นสภาพความเป็นแคว้นอิสระ

อาณาจักรอยุธยา เกิดขึ้นในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างเมื่อ พ.ศ. 1893 ปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) อาณาจักรอยุธยามีกษัตริย์ปกครอง 5 ราชวงศ์ รวม 33 องค์ พระมหากษัตริย์องค์สำคัญ เช่น สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2310 ทำให้อาณาจักรอยุธยาล่มสลายลง รวมเวลาที่อาณาจักรนี้ดำรงอยู่ได้ 417 ปี หลังจากนั้นจึงเกิดอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ขึ้นมาตามลำดับ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป (ส 4.3 ม. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา (A)
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. อาณาจักรสุโขทัย
2. แคว้นสุพรรณภูมิ
3. อาณาจักรอยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา
- ศิลปะ ⇨ จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหง ภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วถามว่าเกี่ยวข้องกับอาณาจักรใด นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา
4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ศึกษาข้อมูลต่อไปนี้ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำป้ายนิเทศและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องแคว้นสุพรรณภูมิ

กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องอาณาจักรอยุธยา

5. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

6. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

7. ครูแนะนำให้นักเรียนศึกษาเรื่อง อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

9. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง อาณาจักรสุโขทัย แคว้นสุพรรณภูมิ และอาณาจักรอยุธยา แล้วจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหง ภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 8 ชั่วโมง

ความรู้

1. การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
2. การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย
4. เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย
5. สังคมสมัยสุโขทัย
6. ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย
7. ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

คุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยม

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย
3. รับผิดชอบ
4. รักความเป็นไทย
5. มุ่งมั่นในการทำงาน

ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. การนำเสนอผลงาน
3. การอภิปรายแสดงความคิดเห็น

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้กระบวนการกลุ่ม
5. การใช้เทคโนโลยี

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2)
2. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน (ส 4.3 ม. 1/3)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผาเมืองขับไล่ขอมที่ยึดเมืองสุโขทัยออกไปสำเร็จ
2. การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้นเริ่มจากพ่อขุนศรีอินทราทิตย์สิ้นสุดที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก การปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลายนับจากพระยาเลอไทยจนอาณาจักรสุโขทัยเสื่อมลงมีการปกครองแบบธรรมราชา
3. อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียงและรัฐที่ห่างไกลออกไป
4. เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับ การเกษตร การค้า การทำเครื่องสังคโลก
5. สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามไว้เป็นมรดกแก่ชนชาติไทย

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. อาณาจักรสุโขทัยก่อตั้งขึ้นมาอย่างไร
2. ในสมัยสุโขทัยการปกครองแบบพ่อปกครองลูกมีผลได้อย่างไร
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียงมีประโยชน์ต่อสุโขทัยอย่างไร
4. เศรษฐกิจสมัยสุโขทัยมีความสำคัญอย่างไร
5. ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยมีผลดีต่อศิลปวัฒนธรรมในสมัยต่อมาอย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ ราชวงศ์ อภิเษก ราชธานี เมืองหน้าด่าน จารึก
2. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผา-

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย

เมืองชัยโล่เขมรและตั้งราชวงศ์พระร่วง บัณฑิต ที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยมีทั้ง บัณฑิตภายในและบัณฑิตภายนอก พระมหากษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักร สุโขทัยมี 9 พระองค์ 3. การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้น และ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลาย 4. อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศกับรัฐใกล้เคียง เช่น อาณาจักรล้านนา แคว้นพะเยา เมืองน่าน เมืองนครศรีธรรมราช อาณาจักรมอญ อาณาจักรอยุธยา และรัฐที่ ทางไกลออกไป เช่น ลังกา จีน 5. เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับ การเกษตร การค้า การทำเครื่องสังคโลก 6. ชนชั้นในสังคมสุโขทัยประกอบด้วย พระมหากษัตริย์ เจ้านายและขุนนาง พระสงฆ์ ประชาชน และทาส 7. สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามไว้ เป็นมรดกแก่ชนชาติไทยหลายอย่าง ภูมิปัญญา ที่สำคัญที่สุดของสุโขทัย ได้แก่ ตัวอักษรไทยที่ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้น	3. อธิบายความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยและการเมืองการปกครองของอาณาจักร สุโขทัย 1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่ต้องประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผาเมืองขับไล่เขมรและตั้งราชวงศ์พระร่วง ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก พระมหากษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัยมี 9 พระองค์

การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้น และการปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลาย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยได้ (K)
2. ระบุพระนามพระมหากษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัย (K)
3. เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นไทย (A)
4. สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองอาณาจักรสุโขทัย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องการเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
2. การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
ศิลปะ	⇒	จัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพพ่อขุนศรีอินทราทิตย์และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่าบุคคลในภาพคือใคร เกี่ยวข้องกับอาณาจักรสุโขทัยอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
5. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
6. ครูให้นักเรียนหนึ่งเป็นวงกลมแล้วอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ใครสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
 - 2) ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
 - 3) อาณาจักรสุโขทัยมีการปกครองแบบใด
 - 4) ลักษณะการปกครองในสมัยสุโขทัยตอนต้นมีผลดีอย่างไร

จากนั้นบันทึกผลการอภิปราย

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย และช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย แล้วนำผลมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพ่อขุนศรีอินทราทิตย์และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียง เช่น อาณาจักรล้านนา แคว้นพะเยา เมืองน่าน เมืองนครศรีธรรมราช อาณาจักรมอญ อาณาจักรอยุธยา และรัฐที่ห่างไกลออกไป เช่น ลังกา จีน

เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับเกษตร การค้า การทำเครื่องสังคโลก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยได้ (K)
2. มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย (A)
3. สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2. เศรษฐกิจ

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย
- ศิลปะ ⇨ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ คือ พระยาจำเมืองแห่งแคว้นพะเยา พระยามังรายมหาราชแห่งอาณาจักรล้านนา และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย แล้วซักถามนักเรียนว่านอกจากแคว้นพะเยาและอาณาจักรล้านนาแล้ว ยังมีรัฐใดอีกบ้างที่อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย
4. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

กลุ่มที่ 1 อาณาจักรล้านนา	กลุ่มที่ 5 อาณาจักรมอญ
กลุ่มที่ 2 แคว้นพะเยา	กลุ่มที่ 6 อาณาจักรอยุธยา
กลุ่มที่ 3 เมืองน่าน	กลุ่มที่ 7 ลังกา
กลุ่มที่ 4 เมืองนครศรีธรรมราช	กลุ่มที่ 8 จีน

แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

เศรษฐกิจ

6. ครูอธิบายเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
7. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) เศรษฐกิจสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
 - 2) พืชที่ปลูกในสมัยสุโขทัยคืออะไร
 - 3) การค้าสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
 - 4) ประเทศอะไรบ้างที่ทำการค้ากับสุโขทัย
 - 5) สินค้าออกที่สำคัญของสุโขทัยคืออะไร
8. ครูสุ่มนักเรียน 4 คน ออกมาเขียนคำตอบคนละ 1 คำตอบบนกระดาน
9. ครูเฉลยคำตอบ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาเรื่องความเจริญทางเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัยจากสื่อการเรียนรู้ หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ
10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายสรุปเรื่องที่ศึกษา จากนั้นให้

ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่น

11. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

12. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วนำผลงานของทุกคนมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วนำมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ คือ พระยาจำเมืองแห่งแคว้นพะเยา พระยามังรายมหาราช แห่งอาณาจักรล้านนา และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย

2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

3. ใบงานที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

4. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สังคมสุโขทัยเป็นสังคมชนชั้น สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามไว้เป็นมรดกแก่ชนชาติไทย ภูมิปัญญาที่สำคัญที่สุดของสุโขทัย ได้แก่ ตัวอักษรไทยที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน (ส 4.3 ม. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (A)
3. สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. สังคม

2. ศิลปวัฒนธรรม

3. ภูมิปัญญาไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	⇒	ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
การงานอาชีพฯ	⇒	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
ศิลปะ	⇒	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพวัดมหาธาตุ ในบริเวณพระราชวังโบราณ จังหวัดสุโขทัย แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

สังคมสมัยสุโขทัย

3. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง สังคมไทยสมัยสุโขทัย จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นว่า
 - 1) สังคมสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
 - 2) สังคมสมัยสุโขทัยประกอบด้วยชนชั้นใดบ้าง
 - 3) ชนชั้นใดในสมัยสุโขทัยที่ถูกปกครอง
4. ครูให้ความรู้เรื่องสังคมไทยสมัยสุโขทัย พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ศิลปวัฒนธรรม

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย
6. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ศาสนา	กลุ่มที่ 3 วรรณกรรม
กลุ่มที่ 2 ศิลปกรรม	กลุ่มที่ 4 ขนบธรรมเนียมประเพณี
7. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

8. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยจากสื่อการเรียนรู้หรือหนังสือเรียน
9. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจับสลากเลือกเรื่องที่ศึกษาต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 อักษรไทย
กลุ่มที่ 2 การชลประทาน
กลุ่มที่ 3 เครื่องสังคโลก

สมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับผิดชอบ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำป้ายนิเทศนำเสนอหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

10. ครูให้นักเรียนลงคะแนนคัดเลือกป้ายนิเทศ เพื่อนำมาติดที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่น่าสนใจในด้านอื่น ๆ

14. ครูให้นักเรียนทำแผนพับเรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพวัดมหาธาตุในบริเวณพระราชวังโบราณ จังหวัดสุโขทัย

2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

ประวัติศาสตร์เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

เวลา 6 ชั่วโมง

ความรู้

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการได้รับอิทธิพลอินเดียและจีน
4. การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน
6. การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยม

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. รักความเป็นไทย
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

ประวัติศาสตร์เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การทำแบบทดสอบ
2. บันทึกผลการอภิปราย
3. การสืบค้นข้อมูล

ทักษะ/กระบวนการ

1. การสื่อสาร
2. การคิด
3. การแก้ปัญหา
4. การใช้กระบวนการกลุ่ม
5. การใช้เทคโนโลยี

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/1)
- ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/2)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งของโลกที่มีประวัติศาสตร์และความเจริญทางอารยธรรมที่ยาวนาน โดยอยู่ระหว่างอารยธรรมที่สำคัญของโลก 2 แหล่ง คือ จีนและอินเดีย

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

อารยธรรมของจีนและอินเดียมีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

- คำสำคัญ ได้แก่ ธรณีวิทยา มหากายภาพ ระยะเวลา สารตราตั้ง สวามิภักดิ์ จักรวรรดิ
- ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยดินแดน 2 ส่วน คือ ดินแดนที่อยู่บนคาบสมุทรกับดินแดนที่เป็นเกาะ แบ่งเป็น 11 ประเทศ ลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้เป็น 3 เขต คือ เขตเทือกเขาสูง เขตที่ราบสูง และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ

ภูมิอากาศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อุณหภูมิสูงตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวมีผลอย่างมากในการดำรงชีวิตของประชากรในภูมิภาค

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

- อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ค้นคว้าข้อมูลแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- อธิบายและระบุประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของตนเอง จากหลักฐานทางโบราณคดีปรากฏร่องรอยความเจริญอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะวัฒนธรรมทองซอนในเวียดนาม และแหล่งอารยธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ต่อมาเมื่ออารยธรรมอินเดียและจีนเข้ามาในภูมิภาคนี้ ประชากรพื้นเมืองได้ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมภายนอกกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง อิทธิพลอินเดียที่สำคัญที่สุดคือด้านศาสนาและการปกครอง ส่วนอิทธิพลจีนที่สำคัญ คือ อิทธิพลด้านเศรษฐกิจ
4. รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังได้รับอิทธิพลอินเดียและจีน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็น 2 กลุ่ม คือ รัฐบนภาคพื้นทวีป ได้แก่ อาณาจักรพุนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรเขมร อาณาจักรล้านช้าง อาณาจักรพุกาม อาณาจักรจัมปา และอาณาจักรนามเวียด รัฐแถบริมทะเล ได้แก่ อาณาจักรสิงห์ส่าหรี อาณาจักรมัชปาหิต และอาณาจักรมะละกา รัฐเหล่านี้ต่างผลัดกันมีอำนาจในภูมิภาคและยังส่งอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่ได้รับมาจากอินเดียและจีนให้กันและกัน
5. การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในยุคแรก พุทธศตวรรษที่ 21–24 เกิดจากชาวตะวันตกต้องการผลประโยชน์ด้านการค้าและต้องการเผยแผ่ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามา คือ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส ต่อมาเกิดการแข่งขันทางการค้าและการเมืองในยุโรป การขยายอิทธิพลของชาติ

ตะวันตกในยุคที่สอง ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24 จึงใช้อำนาจทางการเมืองและการทหารเข้ามาบีบบังคับชนพื้นเมืองให้ยอมรับความเจริญต่าง ๆ ประเทศที่เพิ่งเข้ามาในภูมิภาคนี้ คือ สหรัฐอเมริกา 6. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปัจจุบัน นอกจากประเทศไทยแล้ว ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ดังนี้ ประเทศพม่า เวียดนาม ลาว ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และติมอร์-เลสเต ประเทศต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมกันสร้างความเจริญให้แก่ภูมิภาค 7. การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สมาคมอาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2504 จากความต้องการร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ประเทศ ยกเว้นติมอร์-เลสเต สมาคมอาเซียนดำเนินงานโดยจัดให้มีการประชุมระดับต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เป็นแผนระยะ 6 ปี บรรจุนโยบายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพัฒนาเป็นสังคมที่เปิดกว้างและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ	
ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 1.3 อภิปรายระดมสมองเรื่องการรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่ต้องประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยดินแดน 2 ส่วน คือ ดินแดนที่อยู่บนคาบสมุทรกับดินแดนที่เป็นเกาะ แบ่งเป็น 11 ประเทศ ลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้เป็น 3 เขต คือ เขตเทือกเขาสูง เขตที่ราบสูง และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ

ลักษณะทางภูมิอากาศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือ อุดหนุนสูงตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวมีผลอย่างมากในการดำรงชีวิตของประชากรในภูมิภาค

อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของตนเอง จากหลักฐานทางโบราณคดีปรากฏร่องรอยความเจริญอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะวัฒนธรรมดองซอนในเวียดนาม และแหล่งอารยธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ต่อมาเมื่ออารยธรรมอินเดียและจีนเข้ามาในภูมิภาคนี้ ประชากรพื้นเมืองได้ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมภายนอกกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง อิทธิพลอินเดียที่สำคัญที่สุดคือ ด้านศาสนาและการปกครอง ส่วนอิทธิพลจีนที่สำคัญคือ อิทธิพลด้านเศรษฐกิจ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/1)

2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ (K)
2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ (K)
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)
4. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ และอารยธรรมในเอเชีย- ตะวันออกเฉียงใต้ 3. ตรวจผลงาน/ กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ศิลปะ ⇨ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วซักถามว่าแผนที่นี้ประกอบด้วยประเทศ

อะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง

ต่อไปนี้

1) ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ระหว่างอารยธรรมสำคัญของโลก 2 แหล่งได้แก่ แหล่งอารยธรรมใดบ้าง

- 2) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิประเทศแบบใด
- 3) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลอารยธรรมจากไหน
- 4) อิทธิพลของจีนเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร

6. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนคำถามลงในกระดาษแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ และนำเสนอผลงานติดป้ายนิเทศไว้ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์และอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาตตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังได้รับอิทธิพลอินเดียและจีน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็น 2 กลุ่ม คือ รัฐบนภาคพื้นทวีป ได้แก่ อาณาจักรพุนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรเขมร อาณาจักรล้านช้าง อาณาจักรพุกาม อาณาจักรจัมปา และอาณาจักรนามเวียด รัฐแถบริมทะเล ได้แก่ อาณาจักรสิงห์ส่ำหรี อาณาจักรมณฑปาทิต และอาณาจักรมะละกา รัฐเหล่านี้ต่างผลัดกันมีอำนาจในภูมิภาคและยังส่งอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่ได้รับมาจากอินเดียและจีนให้กันและกัน

การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การขยายอิทธิพลของชาวยุโรปตะวันตกในยุคแรก พุทธศตวรรษที่ 21–24 เกิดจากชาวยุโรปต้องการผลประโยชน์ด้านการค้าและต้องการเผยแพร่ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามา คือ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส ต่อมาเกิดการแข่งขันทางการค้าและการเมืองในยุโรป การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในยุคที่สอง ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24 จึงใช้อำนาจทางการเมืองและการทหารเข้ามาบีบบังคับชนพื้นเมืองให้ยอมรับความเจริญต่าง ๆ ประเทศที่เพิ่งเข้ามาในภูมิภาคนี้ คือ สหรัฐอเมริกา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและระบุรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการรับอิทธิพลอินเดียและจีนได้ (K)
2. ตระหนักถึงคุณค่าของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)
3. ค้นคว้าข้อมูลแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2. ตรวจสอบผลงาน/ กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการรับอิทธิพลอินเดียและจีน
2. การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇨ ฟัง พูด อ่าน เขียนเรื่องอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ศิลปะ ⇨ จัดป้ายนิเทศเรื่องอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพนครวัด นครธม แล้วถามว่าเกี่ยวข้องกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างไร

นักเรียนตอบ ครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม สืบค้นข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 รัฐบาลภาคพื้นทวีป

กลุ่มที่ 2 รัฐแถบริมทะเล

กลุ่มที่ 3 การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในยุคแรก (พุทธศตวรรษที่ 21–24)

กลุ่มที่ 4 การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตกในยุคที่ 2 (ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24)

ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย และบันทึกผล แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพิ่มเติม

5. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

6. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

7. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่องอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขั้นที่ 5 สรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอิทธิพลของอินเดีย จีน และชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วนำผลมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพนครวัด นครธม
2. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปัจจุบันนอกจากประเทศไทยแล้วยังประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ดังนี้ ประเทศพม่า เวียดนาม ลาว ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และติมอร์-เลสเต ประเทศต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมกันสร้างความเจริญให้แก่ภูมิภาค

การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สมาคมอาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2504 จากความต้องการร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ประเทศ ยกเว้นติมอร์-เลสเต สมาคมอาเซียนดำเนินงานโดยจัดให้มีการประชุมระดับต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เป็นแผนระยะ 6 ปี บรรจุแนวคิดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพัฒนาเป็นสังคมที่เปิดกว้าง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/1)
2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส 4.2 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและระบุประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการรวมกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการรวมกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)
3. ค้นคว้าข้อมูลประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประเทศในเอเชีย- ตะวันออกเฉียงใต้ ในปัจจุบัน 3. ตรวจผลงาน/ กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน
2. การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ⇒ ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน
- การงานอาชีพฯ ⇒ ทำแผนพับเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบันเพื่อเผยแพร่ความรู้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูพูดเกริ่นนำถึงประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน โดยยกตัวอย่างประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน จากนั้นตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบันประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง
- 2) สภาพเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นอย่างไร
- 3) เหตุใดฟิลิปปินส์จึงนับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกกันอย่างกว้างขวาง
- 4) เหตุใดรัฐบาลกัมพูชาจึงออกนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5. ครูจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการอภิปราย

1) ครูแจ้งหัวข้อ วัตถุประสงค์ และรูปแบบการอภิปรายให้นักเรียนทราบ โดยเขียนลงบนกระดานหรือแผ่นใสให้นักเรียนดู

หัวข้ออภิปราย: การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

วัตถุประสงค์ของการอภิปราย: เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน โดยแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เป็นผู้จัดบันทึกความคิดเห็นของกลุ่ม

3) ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่

ขั้นสรุปการอภิปราย

1) ให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปราย

2) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน

3) เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ผู้อภิปรายตอบคำถาม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบันและแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนทำแผนพับเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบันเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ร่วมกันอภิปรายสืบค้นข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน บันทึกผล และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. สื่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สมบูรณ์แบบ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

บันทึกข้อความ

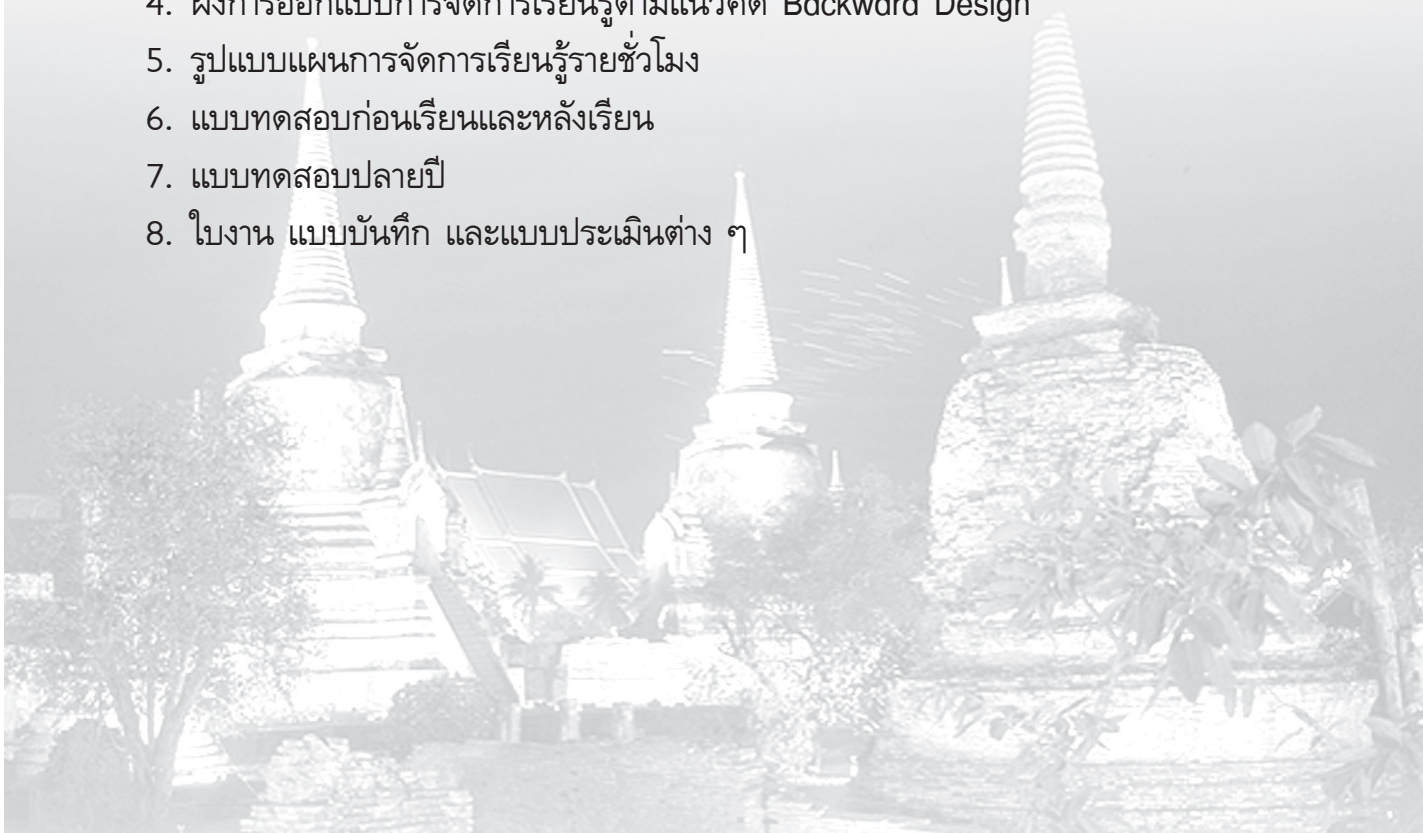
ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ประวัติศาสตร์ ม. 1
2. โครงการงาน (Project Work)
3. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
4. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design
5. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง
6. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
7. แบบทดสอบปลายปี
8. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 1

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์	● ความสำคัญของเวลาและช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ● ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ● ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลา และยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
2. เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	● ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ./ม.ศ./ร.ศ./พ.ศ./ค.ศ. และ ฮ.ศ. ● วิธีเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่างการเทียบ ● ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
3. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	● ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ● ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) เช่น ข้อความในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย ● นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ - พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - ความร่วมมือผ่านการรวมกลุ่มเป็นอาเซียนของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ถือว่าเป็นพัฒนาการของภูมิภาค
2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ของเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป	- สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป - รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี
2. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยด้านต่าง ๆ	- รัฐไทยในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ - การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและภายนอก)
3. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	• วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย • ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก • ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

2. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำ ปฏิบัติ กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่
4. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็น ของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้อง ตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) ชื่อผู้ทำโครงการ
- 3) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- 4) ระยะเวลาดำเนินการ
- 5) หลักการและเหตุผล
- 6) วัตถุประสงค์
- 7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- 8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 9) ปฏิบัติโครงการ
- 10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. การปฏิบัติโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. การเขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่ กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. การแสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

3. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึง ผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วม ในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการ ของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเอง และหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

5. นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน มี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดขึ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

- 1) จัดแยกตามลำดับ วัน เวลา ที่สร้างผลงานขึ้นมา
- 2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

- 3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
- 2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
- 3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
- 4) เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. สร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- 1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- 2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ คืออะไร
- 3) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้ คืออะไร

- 4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้น้อยเพียงใด
- 5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. **ตรวจสอบความสามารถของตนเอง** เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถของตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. **การประเมินผลงาน** เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) **การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน** ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) **การประเมินโดยให้ระดับคะแนน** มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาคเรียน ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. **การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น** มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- 1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- 2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- 3) ผลงานชิ้นใด ที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. **การปรับเปลี่ยนผลงาน** หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยผู้สอน
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

4. พังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

(Backward Design Template)

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 _____ 3.2 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

5. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge-K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective-A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance-P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ศักราช และวิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- เวลาใดที่กินเวลาน้อยที่สุด
 - อดีต
 - ☒ ปัจจุบัน
 - อนาคต
 - ไม่สามารถกำหนดได้
- ข้อใดไม่ถูกต้อง
 - ประวัติศาสตร์อธิบายเรื่องราวของสังคมมนุษย์ในอดีต
 - ประวัติศาสตร์ศึกษาเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก
 - ☒ ประวัติศาสตร์เกิดซ้ำรอยได้ถ้าเรื่องนั้นมีที่มาจากสาเหตุคล้ายกัน
 - ประวัติศาสตร์ไม่มีการกำหนดว่าเหตุการณ์เกิดนานเท่าไรจึงจะถือว่าเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
- เดือนคี่ในระบบจันทรคติมีกี่วัน
 - 15 วัน
 - ☒ 29 วัน
 - 30 วัน
 - 31 วัน
- วันต่อไปนี้เป็นวันสิ้นเดือนในระบบจันทรคติ
 - วันขึ้น 15 ค่ำ ทุกเดือน
 - วันแรม 15 ค่ำ ทุกเดือน
 - วันขึ้น 15 ค่ำ ในเดือนคู่
 - ☒ วันแรม 14 ค่ำ ในเดือนคี่
- สมัยใดที่ยังไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นลายลักษณ์อักษร
 - ☒ สมัยก่อนประวัติศาสตร์
 - สมัยก่อนประวัติศาสตร์
 - สมัยประวัติศาสตร์
 - ถูกทุกข้อ
- ยุคใดที่มนุษย์เริ่มดำรงชีวิตด้วยการทำการเกษตร
 - ยุคหินเก่า
 - ☒ ยุคหินใหม่
 - ยุคสำริด
 - ยุคเหล็ก
- สมัยประวัติศาสตร์หมายความว่าอย่างไร
 - สมัยที่มนุษย์เริ่มตั้งถิ่นฐาน
 - ☒ สมัยที่มนุษย์มีตัวหนังสือใช้แล้ว
 - สมัยที่มนุษย์ยังไม่มีตัวหนังสือใช้
 - สมัยที่มนุษย์ทำเครื่องมือล่าสัตว์ได้
- ช่วงเวลา พ.ศ. 1893–2310 เป็นช่วงเวลาของสมัยใดของไทย
 - สมัยสุโขทัย
 - ☒ สมัยอยุธยา
 - สมัยธนบุรี
 - สมัยรัตนโกสินทร์
- ศักราชใดเป็นศักราชสากลที่นิยมใช้กันทั่วโลก
 - มหาศักราช
 - พุทธศักราช
 - ☒ คริสต์ศักราช
 - รัตนโกสินทรศก

10. พุทธศตวรรษที่ 26 ตรงกับคริสต์ศตวรรษที่เท่าไร

ก คริสต์ศตวรรษที่ 18

ข คริสต์ศตวรรษที่ 19

ค คริสต์ศตวรรษที่ 20

☒ ง คริสต์ศตวรรษที่ 21

11. อยากทราบว่า พ.ศ. 2537 ตรงกับ ค.ศ.ใด มีวิธีการคิดอย่างไร

☒ ก $2537 - 543$

ข $543 + 2537$

ค $2537 - 544$

ง $544 + 2537$

12. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชครองราชย์ พ.ศ. 1822–1841 ในจารึกหลักที่ 1 กล่าวว่า พระองค์ทรงประดิษฐ์ลายสือไทยเมื่อ “1205 ศกปีมะแม” ศก 1205 น่าจะเป็นศักราชระบบใด

ก จุลศักราช

☒ ข มหาศักราช

ค พุทธศักราช

ง ไม่สามารถระบุได้

13. หลักฐานประเภทใดที่ยังไม่มีในสมัยสุโขทัย

ก จารึก

ข ตำนาน

ค ศิลปกรรม

☒ ง พระราชพงศาวดาร

14. “สุโขทัยคงจะเก็บภาษีหลายประเภท การยกเว้นภาษีผ่านด่านคงไม่กระทบกระเทือนรายได้ของรัฐมากนัก” จากข้อความนี้เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

☒ ก การตีความหลักฐาน

ข การรวบรวมหลักฐาน

ค การเรียบเรียงและนำเสนอ

ง การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา

15. ข้อใดไม่อยู่ในขั้นตอนการเรียบเรียงและนำเสนอ

ก การจัดนิทรรศการ

ข การเขียนบทความ

ค การรายงานปากเปล่า

☒ ง การทำความเข้าใจหลักฐาน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดสัมพันธ์กับลมนรสมุทตะวันตกเฉียงใต้
 - นำความหนาวเย็นเข้ามา
 - ☒ ทำให้ฝนตกเป็นประจำทุกปี
 - พัฒนามาจากมอโกเลียและจีน
 - พัดในช่วงเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์
- ชิ้นส่วนของโฮโมอีเรกตัสที่ค้นพบล่าสุดอยู่ที่ไหน
 - น่าน
 - ลำพูน
 - ☒ ลำปาง
 - เชียงใหม่
- มนุษย์ยุคหินเก่าดำรงชีวิตอย่างไร
 - ☒ ล่าสัตว์และหาของป่า
 - ล่าสัตว์และเลี้ยงสัตว์
 - เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
 - หาของป่าและทำหัตถกรรม
- เครื่องมือแบบขวบิเนียนค้นพบครั้งแรกที่ไหน
 - จีน
 - ญี่ปุ่น
 - เกาหลี
 - ☒ เวียดนาม
- พิธีฝังศพเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อไร
 - ยุคหินเก่า
 - ☒ ยุคหินกลาง
 - ยุคหินใหม่
 - ยุคสำริด
- พืชที่สำคัญในการเพาะปลูกของยุคหินใหม่คืออะไร
 - ฟัก
 - ☒ ข้าว
 - ถั่ว
 - บวบ
- ข้อใดคือลักษณะโดยทั่วไปของการฝังศพของมนุษย์ยุคหินใหม่
 - นอนหงาย
 - นอนตะแคง
 - นอนคว่ำเหยียดยาว
 - ☒ นอนหงายเหยียดยาว
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพสังคมยุคหินใหม่
 - แบ่งงานกันทำ
 - ☒ มีการตั้งกษัตริย์ปกครอง
 - มีการติดต่อระหว่างชุมชน
 - มีการแลกเปลี่ยนและค้าขาย
- เครื่องมือเครื่องใช้ที่สำคัญในยุคสำริดคืออะไร
 - ขวาน
 - ใบหอก
 - หัวลูกศร
 - ☒ กลองมโหระทึก
- ใครเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมในยุคสำริด
 - ☒ หมอผี
 - นักบวช
 - ผู้ปกครองชุมชน
 - ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน

11. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับยุคเหล็ก

- ก. ยังดำรงชีวิตด้วยการเกษตร
- ☒ ข. เริ่มรู้จักการทำเครื่องปั้นดินเผา
- ค. พัฒนาเป็นชุมชนเมืองในระยะต่อมา
- ง. พบเครื่องมือเครื่องใช้เหล็กพร้อมกับสำริด

12. รัฐบาลของประเทศอะไรที่ได้ให้ความร่วมมือแก่ไทยในการขุดค้นแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า

- ก. อังกฤษ
- ข. ฝรั่งเศส
- ☒ ค. เดนมาร์ก
- ง. สหรัฐอเมริกา

13. ภาชนะดินเผาที่สำคัญของแหล่งโบราณคดีบ้านเก่าคืออะไร

- ก. ชาม
- ข. ฟาน
- ค. กระปุก
- ☒ ง. หม้อสามขา

14. ภาชนะดินเผาลายเขียนสีที่บ้านเชียงเกิดขึ้นในระยะใด

- ก. บ้านเชียงยุคต้น
- ข. บ้านเชียงยุคกลาง
- ☒ ค. บ้านเชียงยุคปลาย
- ง. บ้านเชียงยุคปัจจุบัน

15. ภาพใดต่อไปนี้ไม่ปรากฏในศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

- ก. ภาพมือ
- ข. ภาพคน
- ค. ภาพสัตว์
- ☒ ง. ภาพยานพาหนะ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐบาลในดินแดนไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- “กลุ่มเมืองที่รวมตัวกันหลวม ๆ” ข้อความนี้สัมพันธ์กับข้อใด

ก แคว้น ค จักรวรรดิ
ข อาณาจักร ง สหพันธรัฐ
- ข้อใดไม่ใช่หลักฐานที่เกี่ยวกับแคว้นตามพรลิงค์

ก ชินกาลมาลีปกรณ์
ข บันทึกของจ้าวหุยควั
ค ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช
ง ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช
- ศาสนาของแคว้นตามพรลิงค์ที่มีอิทธิพลต่ออาณาจักรสุโขทัยคืออะไร

ก พระพุทธศาสนานิกายมหายาน
ข พระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์
ค ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูลัทธิไศวะ
ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูลัทธิไวษณพ
- ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอาณาจักรศรีวิชัย

ก มีกษัตริย์เป็นผู้หญิง
ข เป็นศูนย์กลางการค้า
ค รับวัฒนธรรมจากเขมร
ง ปลูกข้าวเป็นสินค้าออก
- ใครเป็นผู้บัญญัติคำว่า “ศรีวิชัย” ขึ้นเป็นคนแรก

ก ดร.ควอริตซ์ เวลส์
ข หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุ รัชนี้
ค ศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์
ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา-ดำรงราชานุภาพ
- อาณาจักรทวารวดีได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากไหน

ก พม่า ค เขมร
ข ลังกา ง อินเดีย
- หลักฐานในข้อใดแสดงความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทในอาณาจักรทวารวดี

ก ศิวลึงค์
ข พระพิมพ์
ค พระโพธิสัตว์
ง พระนารายณ์
- โบราณวัตถุที่ค้นพบมากที่สุดสมัยทวารวดีคืออะไร

ก ธรรมจักร
ข เครื่องประดับ
ค ภาชนะดินเผา
ง เหรียญโบราณ
- ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดี

ก มีชาวจีนเป็นประชากรส่วนใหญ่
ข นิยมสร้างปราสาทหินไว้กลางเมือง
ค ล่มสลายเนื่องจากถูกล้านนาโจมตี
ง สามารถติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้ทางทะเล
- ชุมชนวัฒนธรรมลพบุรีพบมากในภูมิภาคใดของประเทศไทย

ก ภาคกลาง
ข ภาคตะวันตก
ค ภาคตะวันออก
ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

11. บารายมีประโยชน์อย่างไร

- ก ใช้เป็นศาสนสถาน
- ข ประดับสถาปัตยกรรม
- ☒ ค เก็บน้ำไว้อุปโภคบริโภค
- ง เป็นสถานที่พักผ่อนของชนชั้นปกครอง

12. เอกสารทางประวัติศาสตร์ในข้อใดเรียก
แคว้นทริภุญชัยว่า “หนึ่งหัวง”

- ☒ ก همانซู
- ข จามเทวีวงศ์
- ค ตำนานพื้นเมือง
- ง ชินกาลมาลีปกรณ์

13. พระนางจามเทวีเป็นธิดาของรัฐใด

- ☒ ก ละโว้
- ข พะเยา
- ค ล้านนา
- ง ทวารวดี

14. จารึกที่พบในแคว้นทริภุญชัยใช้ภาษาอะไร
ในการบันทึก

- ก เขมรและทมิฬ
- ข บาลีและสันสกฤต
- ค สันสกฤตและเขมร
- ☒ ง มอญโบราณและบาลี

15. แคว้นทริภุญชัยสิ้นสุดลงในสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด

- ก เจ้ามหาส
- ☒ ข พระยาญีบา
- ค เจ้าอนันตยศ
- ง พระเจ้าแก้วพล

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รัฐไทยในดินแดนไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ผู้ก่อตั้งแคว้นโยนกเชียงแสนคือใคร
 - ขุนล่ง
 - ปู่เจ้าลาวจก
 - ☒ สิงหนวัติกุมาร
 - พระยาลาวเมง
- พวกกล่อมมีความสัมพันธ์กับชาวโยนก-เชียงแสนอย่างไร
 - ติดต่อค้าขาย
 - เผยแพร่ศาสนา
 - ☒ ทำสงครามกัน
 - ให้อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม
- ตามตำนานเชียงใหม่เดิมชาวหิรัญนคร-เงินยางอาศัยอยู่ที่ไหน
 - ☒ ดอยตุง
 - ดอยสุเทพ
 - ดอยอ่างขาง
 - ดอยอินทนนท์
- แคว้นพะเยาตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำอะไร
 - ลุ่มน้ำกก
 - ลุ่มน้ำปิง
 - ☒ ลุ่มน้ำอิง
 - ลุ่มน้ำโขง
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับพระยาลำเมือง
 - ไม่นิยมทำสงคราม
 - ☒ ประดิษฐ์อักษรธรรม
 - ชอบผูกมิตรกับรัฐใกล้เคียง
 - ใช้หลักทศพิธราชธรรมปกครองบ้านเมือง
- กฎหมายที่พระยามังรายตราขึ้นเพื่อใช้ปกครองชาวล้านนาเรียกว่าอะไร
 - ☒ มังรายศาสตร์
 - พระธรรมศาสตร์
 - กฎหมายลักษณะโจร
 - กฎหมายตราสามดวง
- พระมหากษัตริย์ที่ทรงเดชานุภาพมากที่สุดของล้านนาคือใคร
 - พระเจ้ากือนา
 - พระยามังราย
 - ☒ พระเจ้าติโลกราช
 - พระยาชัยสงคราม
- ข้อใดไม่ใช่กฎหมายในสมัยราชวงศ์มังราย
 - เกวียน
 - ☒ ท่อส่งน้ำ
 - เหมืองฝาย
 - นาขั้นบันได
- การทำสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 8 ของโลกจัดขึ้นที่ไหน
 - วัดอุโมงค์
 - วัดเชียงมั่น
 - วัดพระสิงห์
 - ☒ วัดมหาโพธาราม
- วรรณกรรมล้านนาส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร
 - การศึกษา
 - ☒ พระพุทธศาสนา
 - การปกครอง
 - ชีวิตของชนชั้นสูง

11. อาณาจักรสุโขทัยสิ้นสุดลงเพราะอะไร

- ก เกิดอุทกภัย
- ข ถูกเขมรรุกราน
- ค ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า
- ☒ ง ถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยา

12. รัฐโบราณรัฐใดไม่ได้เข้าร่วมสมัยกับอาณาจักรสุโขทัย

- ก แคว้นพะเยา
- ☒ ข อาณาจักรศรีวิชัย
- ค อาณาจักรล้านนา
- ง แคว้นสุพรรณภูมิ

13. เจ้าเมืองลูกหลวงของแคว้นสุพรรณภูมินิยมใช้พระนามขึ้นต้นว่าอะไร

- ☒ ก พระอินทราชา
- ข พระรามาทิบดี
- ค พระบรมราชาธิราช
- ง พระมหาธรรมราชา

14. พระมหากษัตริย์อยุธยาพระองค์ใดมีพระปรีชาสามารถด้านวรรณกรรม

- ก สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
- ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- ☒ ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

15. แม่น้ำในข้อใดที่ไหลผ่านกรุงศรีอยุธยา

- ก แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย
- ข แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำป่าสัก
- ☒ ค แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี
- ง แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัยคือใคร
 - พ่อขุนผาเมือง
 - พ่อขุนบานเมือง
 - ☒ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
 - พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- พ่อขุนรามคำแหงทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างไร
 - ตั้งนิกายสงฆ์ขึ้นมาใหม่
 - ทำสังคายนาพระไตรปิฎก
 - ส่งพระสงฆ์ไปศึกษาพระพุทธศาสนาที่อินเดีย
 - ☒ นิมนต์พระสงฆ์จากนครศรีธรรมราชมาเป็นสังฆราช
- พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) ใช้หลักการใดปกครองประชาชน
 - สังคหัตถ์ 4
 - พรหมวิหาร 4
 - ☒ ทศพิธราชธรรม
 - ฆราวาสธรรม 4
- ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
 - การแตกแยกภายใน
 - ☒ การถูกรุกรานจากชาวต่างชาติ
 - ความไม่เข้มแข็งของพระมหากษัตริย์
 - การถูกตัดเส้นทางการค้ากับต่างประเทศ
- ความสัมพันธ์ระหว่างสุโขทัยกับล้านนาสมัยพ่อขุนรามคำแหงมีลักษณะอย่างไร
 - ☒ ช่วยเหลือกัน
 - รบกันตลอดรัชสมัย
 - เป็นคู่แข่งทางการค้า
 - อยู่ในฐานะอาณาจักรและเมืองบริวาร
- หลังจากสุโขทัยเจริญสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตกับจีนแล้วได้รับผลประโยชน์อย่างไร
 - ได้ทำการค้ากับจีน
 - ซื้อสินค้าต้องห้ามจากจีนได้
 - เรียนรู้วิธีทำเครื่องสังคโลก
 - ☒ ถูกทุกข้อ
- ถ้านักเรียนต้องการนำสินค้าไปส่งที่เมืองมะริดจะใช้เส้นทางตามข้อใด
 - เส้นทางสุโขทัย-อ่าวไทย
 - เส้นทางสุโขทัย-หงสาวดี
 - เส้นทางสุโขทัย-เชียงใหม่
 - ☒ เส้นทางสุโขทัย-ตะนาวศรี
- งานหัตถกรรมประเภทใดที่สร้างชื่อเสียงให้แก่อาณาจักรสุโขทัยมากที่สุด
 - เครื่องเงิน
 - เครื่องทอง
 - เครื่องจักสาน
 - ☒ เครื่องสังคโลก

9. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับไพร่ในสมัยสุโขทัย
- ก ถือเป็นชนชั้นผู้ถูกปกครอง
 - ข ต้องถูกเกณฑ์แรงงานเป็นครั้งคราว
 - ☒ ค ไม่มีสิทธิและเสรีภาพใด ๆ ใน การดำรงชีวิต
 - ง ยามสงครามชายฉกรรจ์ต้องเป็นทหาร ป้องกันอาณาจักร
10. ข้อใดถือเป็นสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ทางศิลปะแบบสุโขทัยแท้
- ก ปราสาท
 - ข เจดีย์ทรงระฆัง
 - ค เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง
 - ☒ ง เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์
11. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย
- ก พระนาสิกงุ้ม
 - ข พระขนงโก่ง
 - ค พระพักตร์รูปไข่
 - ☒ ง ชายจีวรตัดเป็นเส้นตรง
12. ข้อใดถือเป็นวรรณกรรมเรื่องแรกของไทย
- ก จินตามณี
 - ข ไตรภูมิพระร่วง
 - ☒ ค ศิลปจารึกหลักที่ 1
 - ง กฎหมายตราสามดวง
13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ☒ ก สามารถเขียนตามเสียงพูดได้
 - ข ได้รับอิทธิพลจากตัวอักษรจีน
 - ค วางรูปสระไว้ข้างบนและข้างล่าง
 - ง มีรูปพยัญชนะและสระเท่ากับอักษรอินเดีย
14. เตาเผาเครื่องสังคโลกสมัยสุโขทัยแบบใดที่ทนความร้อนได้สูงกว่าแบบอื่น ๆ
- ก เตาชุด
 - ☒ ข เตาอิฐ
 - ค เตาอุโมงค์
 - ง เตาประทุน
15. ตระพัง หมายถึงอะไร
- ก เขื่อน
 - ข คลอง
 - ☒ ค สระน้ำ
 - ง คันดินที่ทำเป็นแนวกันน้ำ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- พื้นที่ในข้อใดเหมาะสมในการเพาะปลูกมากที่สุด
 - ที่ราบสูงโคราชในไทย
 - ☒ ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงในกัมพูชา
 - เทือกเขาอาระกันโยมาในพม่า
 - เทือกเขาปาริขันในเกาะสุมาตรา
- ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของแหล่งอารยธรรมบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
 - ☒ ทำกลองมโหระทึก
 - ใช้โลหะสำริดในชั้นสูง
 - เป็นชุมชนเกษตรกรรม
 - บ้านถ้ำดินเผาได้สวยงาม
- ข้อใดคืออิทธิพลอินเดียที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับ
 - ☒ คติสมมติเทพ
 - ศาสนาอิสลาม
 - ระบบบรรณาการ
 - ถูกทุกข้อ
- หากอาณาจักรใดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องการทำการค้ากับจีนต้องปฏิบัติอย่างไร
 - ยอมเป็นอาณานิคมของจีน
 - ☒ ส่งเครื่องราชบรรณาการให้จีน
 - ยอมรับพระพุทธศาสนานิกายมหายาน
 - ส่งกำลังทหารไปร่วมรบเมื่อจีนทำสงคราม
- ชนชั้นปกครองของอาณาจักรพุนันนับถือเทพเจ้าพระองค์ใดเป็นเทพเจ้าสูงสุด
 - ☒ พระศิวะ
 - พระวิษณุ
 - พระอินทร์
 - พระพรหม
- เมืองหลวงของอาณาจักรล้านช้างคือเมืองอะไร
 - พุกาม
 - อิตานปุระ
 - เวียงจันทน์
 - ☒ หลวงพระบาง
- วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลในอาณาจักรจัมปา คืออะไร
 - วัฒนธรรมจีน
 - วัฒนธรรมเขมร
 - วัฒนธรรมอิสลาม
 - ☒ วัฒนธรรมอินเดีย
- อาณาจักรที่เป็นหลักในการเผยแพร่ศาสนาอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คืออาณาจักรใด
 - เขมร
 - ☒ มะละกา
 - เจนละ
 - มัชปาหิต
- ชาติแรกในยุโรปที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือชาติใด
 - สเปน
 - อังกฤษ
 - ฮอลันดา
 - ☒ โปรตุเกส

10. อังกฤษใช้ข้ออ้างใดในการขยายอำนาจเข้าไปในพม่า

- ก ความขัดแย้งเรื่องศาสนา
- ข เรื่องสิทธิการค้าในดินแดนนี้
- ค ความขัดแย้งเรื่องอุดมการณ์ทางการเมือง
- ง ปัญหาพิพาทเรื่องพรมแดนอินเดียนกับพม่า

11. หลังจากฝรั่งเศสเรียกร้องบรรณาการจากเขมรเกิดผลกระทบอะไรตามมา

- ก เขมรร่วมมือกับไทยต่อต้านฝรั่งเศส
- ข ไทย เขมร และฝรั่งเศสมีกรณีพิพาทกัน
- ค เวียดนามพยายามเป็นอิสระจากฝรั่งเศส
- ง ไทยทำสนธิสัญญาแบ่งดินแดนกับฝรั่งเศส

12. รายได้หลักของบริษัทยาสูบในดารุสซาลามมาจากอะไร

- ก น้ำมันและดีบุก
- ข ถ่านหินและยางพารา
- ค น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ
- ง ยางพาราและก๊าซธรรมชาติ

13. สาเหตุที่สิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซียคืออะไร

- ก การก่อการร้าย
- ข ปัญหาทางเชื้อชาติ
- ค ทรัพยากรธรรมชาติมีไม่เพียงพอ
- ง อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากร

14. ประเทศที่มีภาษาถิ่นมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือประเทศอะไร

- ก มาเลเซีย
- ข ฟิลิปปินส์
- ค อินโดนีเซีย
- ง ติมอร์-เลสเต

15. ข้อใดคือรูปสัญลักษณ์อาเซียน

- ก ไบพาล์ม
- ข นกฟิราบ
- ค ช่อใบมะกอก
- ง ต้นข้าว 10 ต้นมัดรวมกัน

แบบทดสอบปลายปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ปิโธริกสุรทินมีกี่วัน
 - ก 354 วัน
 - ข 365 วัน
 - ☒ ค 366 วัน
 - ง 367 วัน
2. พุทธศักราชตั้งขึ้นจากเหตุการณ์ใดในพุทธประวัติ
 - ก ประสูติ
 - ข ตรัสรู้
 - ค ปฐมเทศนา
 - ☒ ง ปรีณิพพาน
3. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสยุโรปครั้งแรกใน พ.ศ. 2440 ตรงกับ ค.ศ. อะไร
 - ก ค.ศ. 116
 - ข ค.ศ. 1259
 - ค ค.ศ. 1819
 - ☒ ง ค.ศ. 1897
4. จุลศักราชตั้งขึ้นที่ไหน
 - ก ไทย
 - ☒ ข พม่า
 - ค ลังกา
 - ง อินเดีย
5. ร.ศ. 1 ตรงกับ พ.ศ. ไດ
 - ก 544
 - ข 622
 - ค 1182
 - ☒ ง 2325
6. ทศวรรษ 2550 หมายถึงช่วงเวลาจากปีไหนถึงปีไหน
 - ☒ ก 2550–2559
 - ข 2550–2560
 - ค 2551–2560
 - ง 2551–2561
7. การแบ่งสมัยก่อนประวัติศาสตร์โดยแบ่งตามเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้ยุคสุดท้ายเรียกว่าอะไร
 - ก ยุคหินกลาง
 - ข ยุคหินใหม่
 - ค ยุคสำริด
 - ☒ ง ยุคเหล็ก
8. การกำหนดจุดเริ่มต้นสมัยประวัติศาสตร์ในประเทศไทย นักวิชาการส่วนใหญ่กำหนดอายุจากอะไร
 - ก ดำานาน
 - ☒ ข จารึกโบราณ
 - ค พระราชพงศาวดาร
 - ง จดหมายเหตุชาวต่างชาติ
9. หลักฐานชิ้นใดคือหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
 - ก จารึก
 - ข ดำานาน
 - ค เอกสารการปกครอง
 - ☒ ง หลักฐานทางโบราณคดี

10. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักฐานชั้นรอง

- ☒ ก เชื่อถือได้น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้น
- ข เชื่อถือได้มากกว่าหลักฐานชั้นต้น
- ค เป็นหลักฐานที่สร้างขึ้นในยุคสมัยนั้น
- ง บันทึกไว้โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์

11. สื่อคอมพิวเตอร์เป็นหลักฐานประเภทใด

- ก หลักฐานทางศิลปกรรม
- ☒ ข หลักฐานประเภทโสทัดณ์
- ค หลักฐานประเภทคำบอกเล่า
- ง หลักฐานทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และเพลงพื้นบ้าน

12. ตำนานมีความคลาดเคลื่อนมากเพราะอะไร

- ก ใช้ภาษาโบราณ
- ข แต่งขึ้นหลายสำนวน
- ☒ ค เป็นเรื่องที่เล่าต่อกันมา
- ง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นนานแล้ว

13. ถ้านักเรียนต้องการศึกษาเรื่อง ว่าวไทย นักเรียนต้องค้นหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในข้อใด

- ก พิพิธภัณฑ์
- ข โบราณสถาน
- ค ศูนย์สารนิเทศ
- ☒ ง หอสมุดแห่งชาติ

14. การพิจารณาหลักฐานว่าเป็นของจริงหรือของปลอมคือวิธีการทางประวัติศาสตร์ขั้นตอนใด

- ก การรวบรวมหลักฐาน
- ☒ ข การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน
- ค การตีความหลักฐาน
- ง การเรียบเรียงและนำเสนอ

15. ผู้ตีความชั้นลึกควรมีคุณสมบัติอย่างไร

- ก เป็นผู้ค้นพบหลักฐานนั้น
- ข ตีความตามความเชื่อของตน
- ☒ ค ทราบประวัติความเป็นมาของหลักฐาน
- ง นำเหตุการณ์ในอดีตมาเปรียบเทียบกับปัจจุบัน

16. ข้อใดคือลักษณะภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ☒ ก เป็นที่ราบสูง
- ข เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ
- ค เป็นทิวเขามีสันที่ราบชายฝั่งทะเล
- ง เป็นทิวเขาสลับที่ว่างระหว่างหุบเขา

17. การดำเนินการทางโบราณคดีอย่างเป็นระบบครั้งแรกในประเทศไทยเกิดขึ้นที่ไหน

- ก แหล่งโบราณคดีบ้านแม่ทะ จังหวัดลำปาง
- ข แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
- ☒ ค แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี
- ง แหล่งโบราณคดีถ้ำหลังโรงเรียน จังหวัดกระบี่

18. เครื่องมือแบบฮั้วบีเนียนแตกต่างจากเครื่องมือหินกะเทาะอย่างไร

- ก ทำจากเหล็ก
- ข ทำจากสำริด
- ค มีขนาดใหญ่กว่า
- ☒ ง มีขนาดเล็กและใช้งานเฉพาะด้าน

19. เสียมตุนคืออะไร

- ก ลีว
- ข ฉมวก
- ค หัวลูกศร
- ☒ ง ขวานหินขัด

20. หินดูใช้ทำอะไร

- ก ถ่วงแห
- ข ลำสัตว์
- ค ปั่นด้าย
- ☒ ง ขึ้นรูปภาชนะดินเผา

21. การฝังศพสะท้อนความเชื่อเรื่องอะไร

- ก ศาสนา
- ข สิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ☒ ค ชีวิตหลังความตาย
- ง ปรากฏการณ์ธรรมชาติ

22. ข้อใดไม่ใช่พัฒนาการของมนุษย์ยุคหินใหม่

ก ทอผ้า

☒ ข ทำลูกปัดสำริด

ค ทำเครื่องจักสาน

ง ทำเครื่องปั้นดินเผา

23. แม่พิมพ์สำริดทำจากอะไร

ก ดินเผาหรือหินปูน

ข ดินเผาหรือหินอ่อน

☒ ค หินทรายหรือดินเผา

ง หินอัคนีหรือเปลือกหอย

24. กลองมโหระทึกใช้ในพิธีใด

☒ ก ขอฟน ค แต่งงาน

ข ผังศพ ง ขอบูตรชาย

25. วัฒนธรรมดองซอนมีต้นกำเนิดที่ไหน

ก จีน

ข ไต้หวัน

☒ ค เวียดนาม

ง อินโดนีเซีย

26. แหล่งโบราณคดีบ้านเก่าพบครั้งแรกเมื่อไร

ก ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1

ข ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2

ค ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1

☒ ง ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

27. หลักฐานเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีบ้านเก่าปัจจุบันรักษาไว้ที่ไหน

ก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ข พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด

☒ ค พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเก่า

ง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

28. มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียงเลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง

ก ช้าง ม้า และวัว

ข นก ไก่ และเป็ด

☒ ค วัว หมู และสุนัข

ง ไก่ เป็ด และแมว

29. ศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์นิยมใช้สีอะไรมากที่สุด

ก ดำ

ข ขาว

☒ ค แดง

ง เขียว

30. ศูนย์กลางอำนาจของแคว้นตามพรลิงค์ตั้งอยู่ที่ไหน

ก กระบี่

ข สงขลา

ค สุราษฎร์ธานี

☒ ง นครศรีธรรมราช

31. อาณาจักรศรีวิชัยล่มสลายลงเพราะอะไร

ก มีโรคระบาด

ข เกิดแผ่นดินไหว

ค ก่อกบฏภายในรัฐ

☒ ง ถูกพวกโจฬะโจมตี

32. เมืองโบราณสมัยทวารวดีมักตั้งอยู่ที่ไหน

ก บนแหลมมลายู

☒ ข แนวชายฝั่งทะเล

ค ภาคกลางตอนบน

ง แนวชายแดนไทยลาว

33. ภาษาท้องถิ่นของชาวทวารวดีคืออะไร

ก ภาษาทมิฬ

ข ภาษาเขมร

ค ภาษาสันสกฤต

☒ ง ภาษาอมญโบราณ

34. จารึกที่พบในอาณาจักรทวารวดีส่วนใหญ่เกี่ยวกับอะไร

ก กฎหมาย

☒ ข คานาในศาสนา

ค พระราชกรณียกิจ

ง การติดต่อกับต่างประเทศ

35. บารายหมายถึงอะไร

☒ ก บ่อน้ำ

ค กำแพง

ข ทับหลัง

ง สะพาน

36. สถานที่ใดมีสถาปัตยกรรมแบบวัฒนธรรม
ลพบุรี

- ก เมืองสทิงพระ จังหวัดสงขลา
- ข เวียงท่ากาน จังหวัดเชียงใหม่
- ☒ ค เมืองศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
- ง เมืองศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

37. ละโว้ได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากที่ไหน

- ก จีน
- ข ลังกา
- ☒ ค เขมร
- ง อินเดีย

38. แคว้นหริภุญชัยตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดใด
ในปัจจุบัน

- ☒ ก ลำพูน
- ข ลำปาง
- ค เชียงราย
- ง เชียงใหม่

39. ใครเป็นปฐมกษัตริย์แห่งแคว้นหริภุญชัย

- ก เจ้ามหายส
- ข เจ้านันทยส
- ค ฤๅษีवासเทพ
- ☒ ง พระนางจามเทวี

40. พระนางจามเทวีทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
อย่างไร

- ก สร้างเจดีย์กู่กุด
- ข ปฏิสังขรณ์พระธาตุหริภุญชัย
- ค นำพระศรีมหาโพธิ์มาจากลังกา
- ☒ ง นำพระพุทธรูปศานิกายเถรวาทมา
เผยแพร่

41. พระบรมธาตุหริภุญชัยสร้างขึ้นเพื่ออะไร

- ก ถวายเป็นพุทธบูชา
- ☒ ข บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
- ค บรรจุพระอัฐิของพระนางจามเทวี
- ง แสดงสัมพันธไมตรีระหว่างหริภุญชัย
กับชุมชนมอญ

42. เมืองนาคนครสิงหนวัติคือชื่อเดิมของรัฐใด

- ก แคว้นพะเยา
- ข แคว้นสุพรรณภูมิ
- ☒ ค แคว้นโยนกเชียงแสน
- ง แคว้นหิรัญนครเงินยาง

43. หลักฐานในข้อใดกล่าวถึงแคว้นโยนก-
เชียงแสนล่มสลายเพราะแผ่นดินไหว

- ก ตำนานสิงหนวัติ
- ☒ ข ตำนานเชียงแสน
- ค ตำนานเมืองพะเยา
- ง ตำนานเมืองเชียงใหม่

44. เมืองที่ชาวโยนกเชียงแสนสร้างขึ้นใหม่มี
ชื่อว่าอะไร

- ก เมืองฝาง
- ☒ ข เวียงปrikษา
- ค เวียงกุมกาม
- ง เมืองเชียงราย

45. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับแคว้นหิรัญนคร-
เงินยาง

- ก เกิดขึ้นก่อนแคว้นโยนกเชียงแสน
- ข สร้างบ้านเรือนอยู่บริเวณลุ่มน้ำโขง
- ค มีอาชีพประมงเป็นอาชีพหลักของ
ประชาชน
- ☒ ง เป็นส่วนหนึ่งของล้านนาในพุทธศตวรรษ
ที่ 19

46. กษัตริย์ของแคว้นหิรัญนครเงินยางพระองค์
ใดก่อตั้งอาณาจักรล้านนา

- ก ชุนเงิน
- ข ปู่เจ้าลาวจง
- ☒ ค พระยามังราย
- ง พระยาลาวเมง

47. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับแคว้นพะเยา

- ก อยู่บริเวณลุ่มน้ำกก
- ☒ ข มีขุนจอมธรรมเป็นผู้ก่อตั้ง
- ค ล่มสลายเพราะถูกรวมเข้ากับอยุธยา
- ง ครอบคลุมจังหวัดพะเยาและเชียงใหม่
ในปัจจุบัน

48. พระยารำเมืองเคยไปศึกษาศิลปวิทยาที่ไหน

- ☒ ก ละโว้
- ข สุโขทัย
- ค เชียงใหม่
- ง หริภุญชัย

49. ข้อใดไม่ใช่พระราชประวัติของพระยารำเมืองที่ปรากฏในตำนานเมืองพะเยา

- ก ไม่นิยมทำสงคราม
- ข เป็นผู้ทรงอิทธิฤทธิ์
- ☒ ค ทำสังคายนาพระไตรปิฎก
- ง แบ่งดินแดนบางส่วนให้ล้านนา

50. กษัตริย์ล้านนาพระองค์ใดเข้ายึดครองแคว้นพะเยา

- ก เจ้ากาวิละ
- ☒ ข พระยาคำฟู
- ค พระเจ้าก้อนา
- ง พระเจ้าติโลกราช

51. ความสัมพันธ์ระหว่างพระยารำเมือง พระยามังราย และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชส่งผลอย่างไร

- ก ติดต่อดำขายกับจีน
- ข รับวัฒนธรรมจากจีน
- ☒ ค ป้องกันการรุกรานของจีน
- ง เจริญสัมพันธไมตรีทางการทูตกับจีน

52. สถาปัตยกรรมในข้อใดไม่ได้สร้างขึ้นในสมัยพระยามังราย

- ☒ ก พระธาตุดอยสุเทพ
- ข พระอารามวัดกานโถม
- ค สะพานข้ามแม่น้ำปิงที่เวียงกุมกาม
- ง พระเจดีย์กู่คำหลวง วัดเจดีย์เหลี่ยม

53. ศูนย์กลางของคณะสงฆ์แบบลังกาวงศ์ในสมัยพระเจ้าก้อนาคือที่ใด

- ก วัดป่าแดง
- ☒ ข วัดบุปผาราม
- ค วัดมหาโพธาราม
- ง วัดเจดีย์หลวงโชติการาม

54. พระเจ้าติโลกราชพัฒนาล้านนาในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านใด

- ☒ ก ศาสนา
- ข กฎหมาย
- ค เศรษฐกิจ
- ง ศิลปกรรม

55. จังหวัดใดในปัจจุบันไม่อยู่ในดินแดนล้านนา

- ก แพร่
- ☒ ข ตาก
- ค น่าน
- ง แม่ฮ่องสอน

56. ชาวล้านนาส่วนใหญ่นับถือศาสนาอะไร

- ก พระพุทธศาสนาแบบมหายาน
- ข พระพุทธศาสนาแบบตันตระ
- ค พระพุทธศาสนาแบบธรรมยุติ
- ☒ ง พระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์

57. พระพุทธรูปล้านนารุ่นแรกได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากที่ใด

- ก เขมร
- ☒ ข พุกาม
- ค อโยธยา
- ง สุโขทัย

58. ข้อใดคือเจดีย์ทรงกลมแบบล้านนา

- ก วัดกู่เต้า จังหวัดเชียงใหม่
- ข วัดแสนฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- ค วัดศรีรองเมือง จังหวัดลำปาง
- ☒ ง พระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง

59. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอักษรธรรม

- ก แพร่ไปยังสุพรรณภูมิ
- ข ใช้ในการเขียนบทละคร
- ☒ ค ดัดแปลงมาจากอักษรขอม
- ง ยังใช้เขียนเอกสารราชการในปัจจุบัน

60. ข้อใดไม่ใช่วรรณกรรมที่สำคัญของล้านนา

- ก จามเทวีวงศ์
- ข ตำนานมูลศาสนา
- ค ชินกาลมาลีปกรณ์
- ☒ ง ศิลาจารึกวัดศรีชุม

61. ในสมัยธนบุรีล้านนาเป็นเมืองขึ้นของใคร

- ☒ ก พม่า
- ข จัมปา
- ค เจนละ
- ง ล้านช้าง

62. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นต้นราชวงศ์ใด

- ก อุทอง
- ☒ ข พระร่วง
- ค สุพรรณภูมิ
- ง ปราสาททอง

63. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมรัฐใดเข้าด้วยกัน

- ก ละโว้กับทวารวดี
- ข ทวารวดีกับสุโขทัย
- ☒ ค สุพรรณภูมิกับละโว้
- ง สุโขทัยกับสุพรรณภูมิ

64. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีพระปรีชาสามารถในด้านใดมากที่สุด

- ก การรบ
- ข การค้า
- ค วรรณกรรม
- ☒ ง การปฏิรูปการปกครอง

65. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพของอยุธยาโดยไม่ขึ้นกับรัฐใด

- ☒ ก พม่า
- ค ล้านช้าง
- ข เขมร
- ง นามเวียด

66. อาณาจักรสุโขทัยมีพระมหากษัตริย์ปกครองรวมกี่พระองค์

- ก 8 พระองค์
- ค 10 พระองค์
- ☒ ข 9 พระองค์
- ง 11 พระองค์

67. เรื่องใดรุกรมพระร่วง เป็นพระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

- ☒ ก พระมหาธรรมราชาที่ 1
- ข พระมหาธรรมราชาที่ 2
- ค พระมหาธรรมราชาที่ 4
- ง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

68. ในสมัยสุโขทัยตอนต้นมีระบอบการปกครองแบบใด

- ก เทวราชา
- ข ธรรมราชา
- ค สมมติเทพ

☒ ง พ่อปกครองลูก

69. กฎหมายในข้อใดเกิดขึ้นในอาณาจักรสุโขทัย

- ก รัฐธรรมนูญ
- ข พระราชกำหนด
- ค พระราชบัญญัติ

☒ ง กฎหมายว่าด้วยมรดก

70. ปัจจัยใดไม่ใช่สาเหตุของความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

- ก ความแตกแยกภายใน
- ☒ ข เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง
- ค ความไม่เข้มแข็งของพระมหากษัตริย์
- ง การถูกตัดเส้นทางค้ากับต่างประเทศ

71. สุโขทัยเริ่มมีความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการกับจีนในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

- ก พระยาจ๋วนำถม
- ข พระยาเลอไทย
- ค พ่อขุนบานเมือง

☒ ง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

72. เครื่องปั้นดินเผาของสุโขทัยส่วนใหญ่เคลือบสีอะไร

- ก สีขาว
- ค สีน้ำตาล
- ☒ ข สีเขียว
- ง เคลือบสองสี

73. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสังคมในสมัยสุโขทัย

- ก ทาสเป็นกลุ่มคนที่มีมากที่สุด
- ข ประชาชนเป็นผู้สืบทอดศาสนา
- ☒ ค พระสงฆ์เป็นศูนย์กลางของคนทุกชนชั้น
- ง เจ้านายและขุนนางเป็นผู้นำทัพยามสงคราม

74. ข้อใดคือความเชื่อที่สุโขทัยรับมาจากลังกา

- ก การสร้างเทวรูป
- ข การบูชาพระคิวง
- ค การนับถือบรรพบุรุษ
- ง การประดิษฐานรอยพระพุทธรูป

75. ทำนบที่รู้จักกันดีในสมัยสุโขทัยมีชื่อว่าอะไร

- ก พนัง
- ข โปยสี
- ค ถนนพระร่วง
- ง ทำนบพระร่วง

76. อาชีพหลักของอาณาจักรสุโขทัยคืออะไร

- ก ค้าขาย เลี้ยงสัตว์
- ข หัตถกรรม ค้าขาย
- ค เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์
- ง เพาะปลูก หัตถกรรม

77. ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชสุโขทัยกับน่านมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

- ก ติดต่อด้านการค้า
- ข น่านเป็นประเทศราชของสุโขทัย
- ค ให้อิทธิพลด้านวัฒนธรรมแก่กัน
- ง น่านเป็นเมืองลูกหลวงของสุโขทัย

78. การค้าของสุโขทัยมีลักษณะอย่างไร

- ก เก็บภาษีผ่านด่าน
- ข เป็นการค้าแบบเสรี
- ค ต้องเสียภาษีให้ขุนนาง
- ง ไม่ใช่เงินเป็นสื่อกลางในการค้า

79. การเขียนอักษรไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีการวางตำแหน่งสระอย่างไร

- ก ข้างบน ข้างล่าง
- ข ข้างหน้า ข้างหลัง
- ค ข้างบน ข้างล่าง ข้างหลัง
- ง ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง

80. ข้อใดคือพระราชกรณียกิจสำคัญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก ประดิษฐ์อักษรไทย
- ข สถาปนาเมืองเชียงใหม่
- ค ขับไล่ขอมสบาดโขลญลำพง
- ง พระราชนิพนธ์เรื่องไตรภูมิพระร่วง

81. เตาทุเรียงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใด

- ก การตีเหล็ก
- ข การผลิตเงินพดด้วง
- ค การผลิตเครื่องสังคโลก
- ง การหล่อพระพุทธรูปสำริด

82. คนกลุ่มใดไม่ได้นำอารยธรรมอินเดียเข้ามาสู่ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- ก นักรบ
- ข พ่อค้า
- ค พราหมณ์
- ง มิชชันนารี

83. ประชาชนของรัฐใดเป็นบรรพบุรุษของชาวเขมร

- ก พุโนน
- ข เจนละ
- ค ล้านช้าง
- ง นามเวียด

84. การประกาศตนเป็นกษัตริย์แห่งภูเขาของกษัตริย์ของเขมรมหมายถึงอะไร

- ก ความมั่งคั่งและเกียรติยศ
- ข การเป็นกษัตริย์แห่งจักรวาล
- ค การยึดมั่นในพระพุทธศาสนา
- ง ความเชื่อเรื่องการอวตารของพระนารายณ์

85. อิทธิพลที่อาณาจักรพุกามได้จากอาณาจักรมอญคืออะไร

- ก ตัวอักษร
- ข การแต่งกาย
- ค ความเชื่อเรื่องพญานาค
- ง พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท

86. เหตุใดอาณาจักรจัมปาจึงรับอารยธรรมจากอินเดียอย่างเห็นวแน่นอน

- ☒ ก มีผู้นำมาจากอินเดีย
- ข ตกเป็นเมืองบริวารของอินเดีย
- ค รับอารยธรรมอินเดียผ่านทางเขมร
- ง มีพราหมณ์เข้ามาอยู่ในอาณาจักรจำนวนมาก

87. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอาณาจักรนามเวียด

- ☒ ก ศูนย์กลางอยู่บริเวณลุ่มน้ำแดง
- ข ประชาชนส่วนใหญ่นับถือลัทธิเต๋า
- ค ชนชั้นสูงนิยมนับถือพระพุทธศาสนา
- ง ราชวงศ์หยวนเป็นผู้ให้เอกราชแก่นามเวียด

88. ข้อใดไม่ใช่เขตอิทธิพลของอาณาจักรสิงห์สำหรับ

- ก ชุนดา
- ข เกาะบาหลี่
- ☒ ค เกาะเซเลบีส
- ง บอร์เนียวตะวันตกเฉียงใต้

89. สาเหตุความเสื่อมของอาณาจักรมัชปาหิตคืออะไร

- ก พวกโจฬะเข้าโจมตี
- ข ชาวตะวันตกยึดอำนาจการค้า
- ค ศาสนาคริสต์แพร่หลายเข้ามา
- ☒ ง อยู่ชยาเริ่มมีอำนาจในแหลมมลายู

90. ข้อใดคือสิ่งที่ชาวโปรตุเกสสร้างขึ้นเมื่อเข้าไปติดต่อการค้าและเผยแผ่ศาสนาในดินแดนอื่น ๆ

- ก ประภาคารและป้อมปืน
- ☒ ข ป้อมปืนและโบสถ์คริสต์
- ค รูปปั้นนายทหารโปรตุเกสและประภาคาร
- ง โบสถ์คริสต์และรูปปั้นนายทหารโปรตุเกส

91. บันทึกการเดินทางของใครมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ชาวตะวันตกเดินทางมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- ☒ ก มาร์โค โปโล
- ข วาสโก ดา กามา
- ค เซอร์ ฟรานซิส เดรก
- ง แจน ฮูยจ์เจน วัน ลินส์โคเตน

92. ศูนย์กลางสำคัญในกิจการการค้าของอังกฤษและฮอลันดาในราวพุทธศตวรรษที่ 22 อยู่ที่ไหน

- ก สิงคโปร์
- ☒ ข มะละกา
- ค ฟิลิปปินส์
- ง อินโดนีเซีย

93. ข้อใดไม่ใช่ดินแดนที่ไทยต้องสูญเสียให้แก่อังกฤษ

- ก ปะลิส
- ข กลันตัน
- ค ตรังกานู
- ☒ ง ศรีโสภณ

94. ในสมัยพระเจ้ารือบพมาพายายมดิงชาติใดเข้ามาคานอำนาจกับอังกฤษ

- ก สเปน
- ☒ ข ฝรั่งเศส
- ค ฮอลันดา
- ง โปรตุเกส

95. เมื่อสงครามภายในประเทศเวียดนามยุติลงใครเป็นผู้ก่อตั้งรัฐบาล

- ☒ ก เวียดนามใต้
- ข สหรัฐอเมริกา
- ค สหประชาชาติ
- ง เวียดนามเหนือ

96. ภาษาราชการของฟิลิปปินส์คืออะไร

- ก จีนและสเปน
- ข อังกฤษและสเปน
- ค ตากาล็อกและสเปน
- ☒ ง ตากาล็อกและอังกฤษ

97. ใครคือประมุขของประเทศมาเลเซีย

- ก สุลต่าน
- ☒ ข พระราชาธิบดี
- ค ประธานาธิบดี
- ง นายกรัฐมนตรี

98. ประเทศใดไม่ใช่ประเทศสมาชิกของสมาคมอาเซียน

- ก ลาว
- ข พม่า
- ค กัมพูชา
- ☒ ง ติมอร์-เลสเต

99. สำนักงานเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่ไหน

- ก กรุงเทพฯ ประเทศไทย
- ข สิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์
- ค ฮานอย ประเทศเวียดนาม
- ☒ ง จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

100. ข้อใดคือโรคติดต่อที่อาเซียนพยายามควบคุมและป้องกันมากที่สุด

- ☒ ก โรคเอดส์
- ข โรคไข้เลือดออก
- ค โรคไข้สมองอักเสบ
- ง โรคไวรัสตับอักเสบ

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. การฝังศพในยุคสำริดมีลักษณะอย่างไร

ลักษณะศพถูกฝังนอนหงายเหยียดยาว ตกแต่งศพด้วยเครื่องประดับ มีการโรยดินแดง วางเครื่องเช่น เช่น เครื่องใช้สำริด เครื่องปั้นดินเผา เนื้อสัตว์ ไว้ในหลุมฝังศพ

2. เส้นทางการค้าต่างประเทศทางบกของสุโขทัยที่สำคัญมีเส้นทางใดบ้าง

เส้นทางการค้าต่างประเทศทางบกของสุโขทัยที่สำคัญมี 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) เส้นทางสุโขทัย-มะตะมะ 2) เส้นทางสุโขทัย-ตะนาวศรี 3) เส้นทางสุโขทัย-เชียงใหม่

3. สำนักงานอาเซียนมีหน้าที่อะไร

สำนักงานอาเซียนมีหน้าที่รับผิดชอบประสานงานเกี่ยวกับอาเซียนในประเทศนั้น ๆ และติดตามผลของการดำเนินกิจกรรมและความร่วมมือต่าง ๆ

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. เป็นอยู่พอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัด และคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. ใส่ใจส่วนรวม (มีจิตสาธารณะ)	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
6. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
7. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

แบบบันทึกผลการดำเนินงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และศักราช
คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มค้นคว้าข้อมูลพร้อมยกตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราชในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย บันทึกผล และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ตัวอย่างการใช้คำบอกเวลาและศักราชในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

สมาชิก

1. _____ 4. _____
2. _____ 5. _____
3. _____ 6. _____

ใบงานที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์****ตัวชี้วัดชั้นปี**

1. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/1)
2. เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/2)
3. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/3)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์หมายถึงอะไร

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน

2. ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิดแสดงการจำแนกประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ใบงานที่ 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์
ตัวชี้วัดชั้นปี นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/3)
คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม

เมืองไผ่

แหล่งโบราณคดีเมืองไผ่ อยู่ที่บ้านเมืองไผ่ ตำบลเมืองไผ่ อำเภอธัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะเป็นเมืองโบราณที่มีคูเมืองกำแพงล้อม 2 ชั้น ผังเมืองเป็นรูปไข่ ตัวเมืองแบ่งเป็น 2 ส่วน คล้ายมีสองเมืองติดกัน สันนิษฐานว่าส่วนแรกเป็นที่ตั้งเมือง อีกส่วนมีห้วยไผ่ไหลผ่านกลาง เชื่อว่าเป็นที่ทำเกษตรกรรม ห้วยไผ่ที่ไหลผ่านนี้จะนำไปสู่คลองลึกอันเป็นคลองที่กั้นพรมแดนระหว่าง ไทย-กัมพูชา มีอายุอยู่ในสมัยทวารวดีตอนต้น พุทธศตวรรษที่ 12-14 และเชื่อว่าเป็นเมืองหน้าด่านและที่พักคนเดินทางระหว่างเมืองชายทะเลภาคกลางของไทยและเมืองเสียมราฐในกัมพูชา คนพื้นบ้านเล่ากันว่าชื่อเดิม คือ เมืองไพศาล

1. ชื่อสถานที่ _____
2. นักเรียนรู้เรื่องราวอะไรบ้างจากแหล่งโบราณคดีเมืองไผ่

3. หลักฐานที่ปรากฏที่เมืองไผ่มีอะไรบ้าง

4. แหล่งเรียนรู้ที่ช่วยในการค้นคว้าข้อมูลของแหล่งโบราณคดีเมืองไผ่คืออะไรบ้าง

5. หลักฐานแต่ละชิ้นที่พบมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ให้นักเรียนวิเคราะห์พอสังเขป

6. หลักฐานแต่ละชิ้นที่พบบอกข้อมูลอะไรบ้าง

7. ให้นักเรียนเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ โดยการเขียนบรรยายสังเขป

แบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเสนอประเด็นแรก (5 คะแนน)	ประเด็นหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประเด็นที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

แบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (4 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องรายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน									รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงงานด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		พอใจกับความสำเร็จของงาน	4	3	2
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้
 - 9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)
 - 7-8 คะแนน = 3 (ดี)
 - 5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)
 - 0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องรายการพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ
กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยายภาคีในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																

เกณฑ์การประเมิน

- การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
- การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้
 - 9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)
 - 7-8 คะแนน = 3 (ดี)
 - 5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)
 - 0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

มิติคุณภาพของการศึกษาค้นคว้า

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

- 4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตรงตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

- 4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา ต้องแก้ไขบางส่วน
- 1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา ต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

- 4 หมายถึง สกตการันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย
- 3 หมายถึง สกตการันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้
- 2 หมายถึง สกตการันต์มีผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ
- 1 หมายถึง สกตการันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ลำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

- 4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป
- 3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป
- 2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ 2 แหล่ง
- 1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

- 4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนออ่านแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนออ่านน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนออ่านน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

- 4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน
- 3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
- 2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

- 1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน แสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
- บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน - แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง	4
- บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	3
- บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	2
- บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้อง	1

แบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____

ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

มิติคุณภาพ

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง

- 3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงงาน

- 4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี
- 3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข
- 2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
- 1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

- 4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม
- 1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงงาน

- 4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด
- 1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไปในแต่ละรายการ จำนวน 3 ใน 4 รายการ ถือว่าผ่าน